SWEDISH MUSICAL HERITAGE
LEVANDE MUSIKARV

JOHAN FREDRIK GRENSER
1758–1795

Six Trios

Quatre a Deux Flutes & Basse, Deux a Flute Violon & Basse

Trio IV-VI

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Viktor Fröjd

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 2517-2519/Edition no. 2517-2519
2025
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
979-0-66166-856-5, 979-0-66166-857-2, 979-0-66166-858-9

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Six Trios

Quatre a Deux Flutes & Basse, Deux a Flute Violon & Basse

Trio IV

1

J.F. Grenser
(1758–1795)

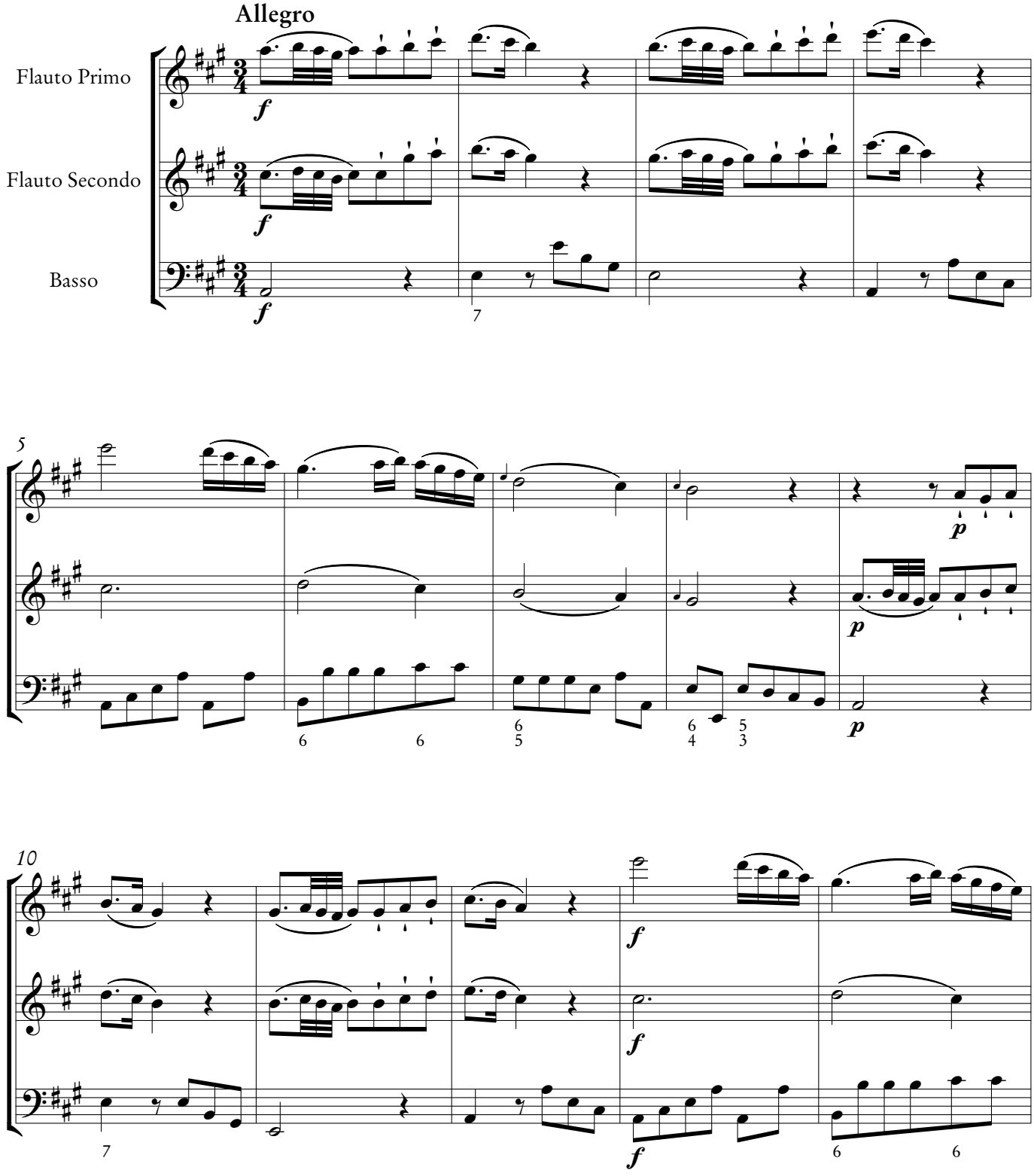

Kritisk utgåva av/Critical edition by Viktor Fröjd
Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2025. Public domain. www.levandemusikarv.se

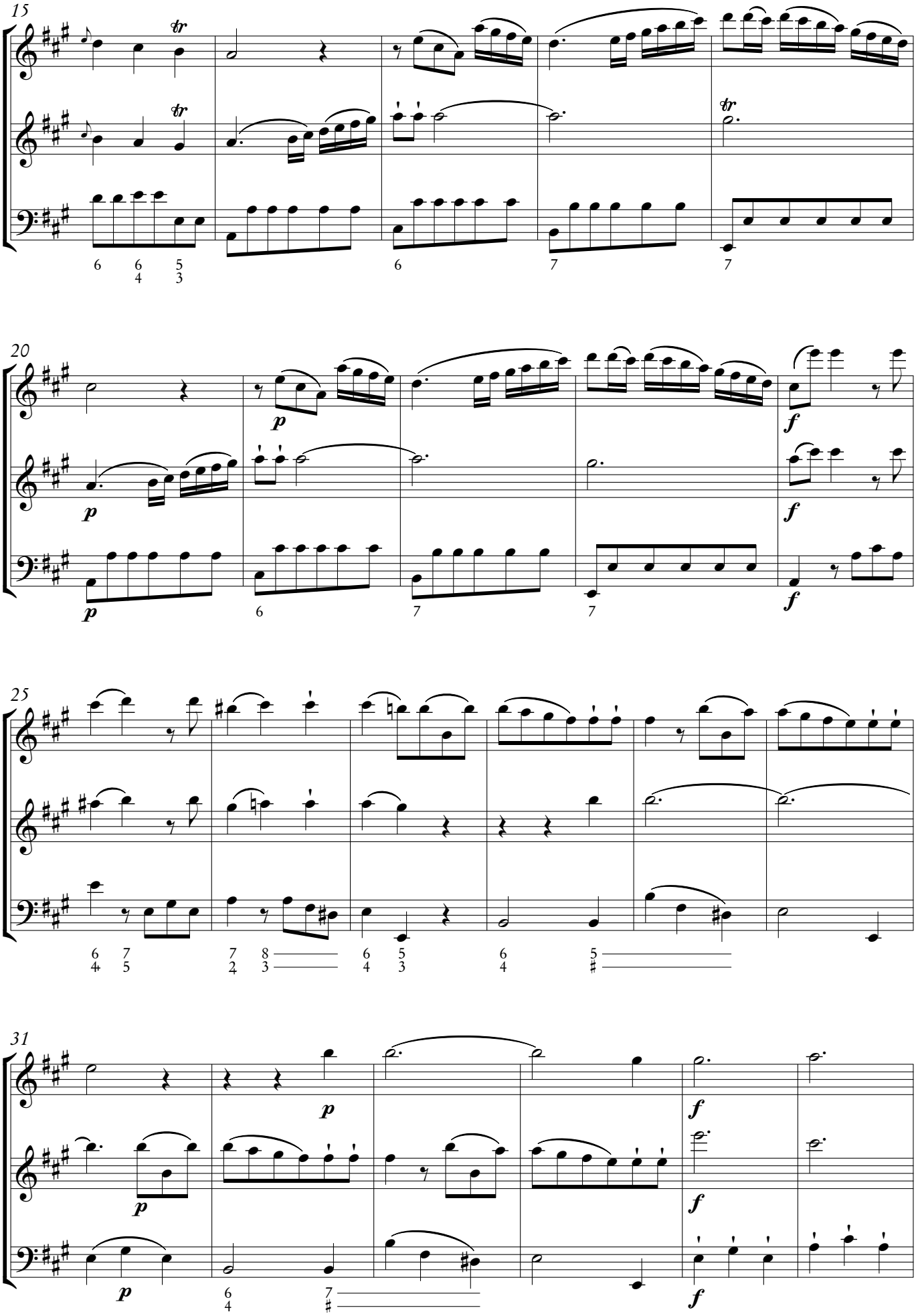
15
20
25
31
p
f

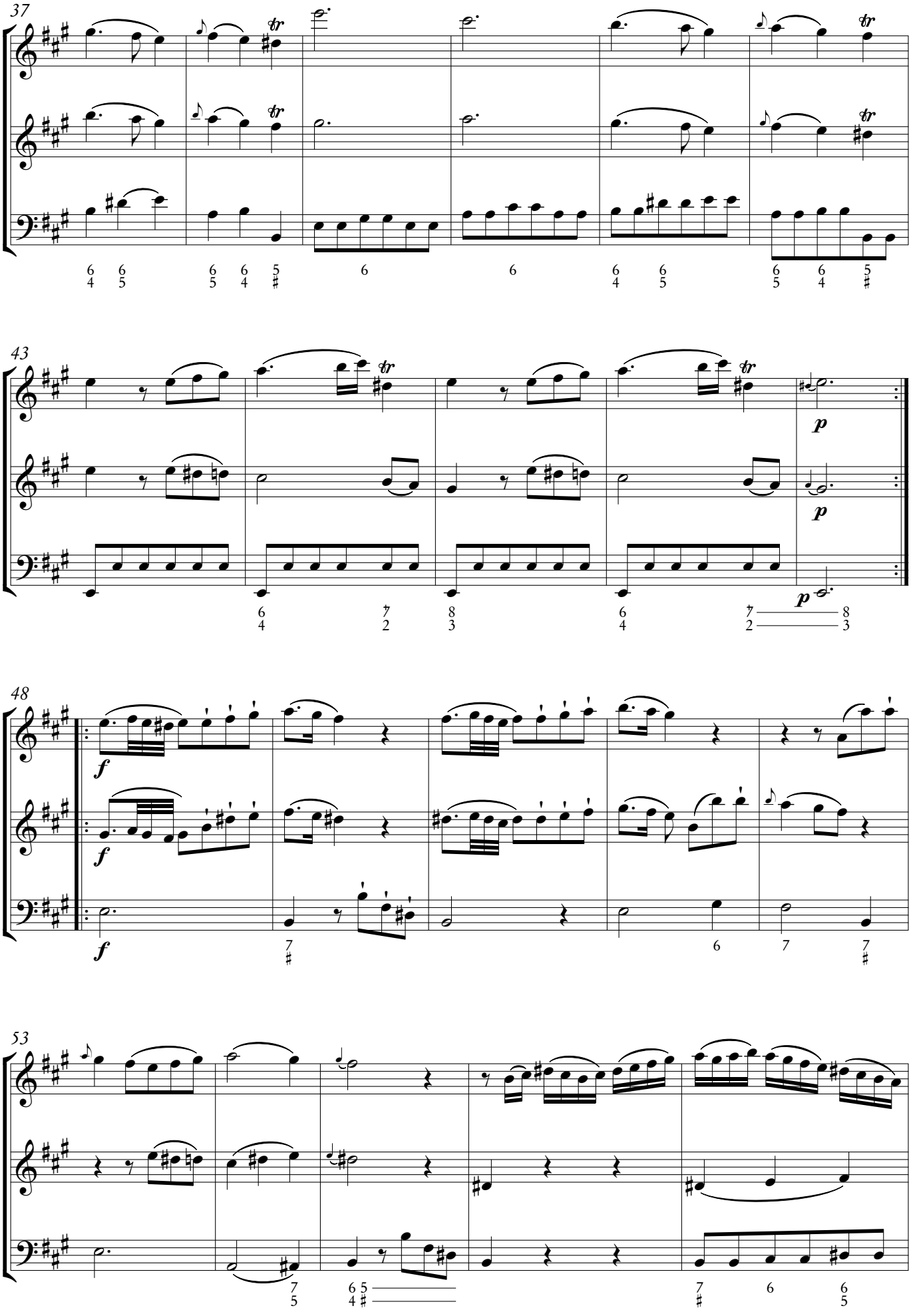
37
43
48
53
p
f

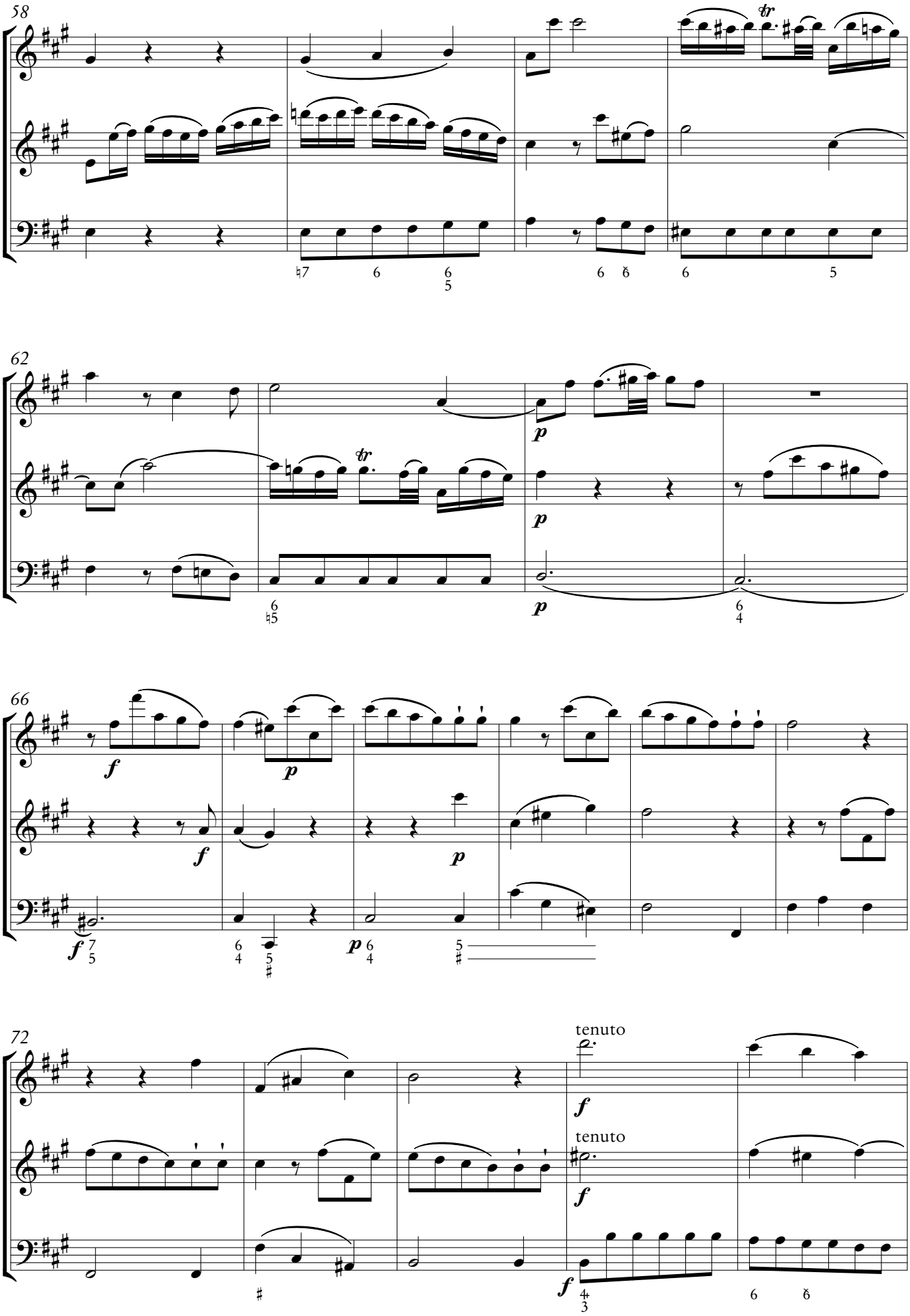
58
62
66
72
tenuto
tenuto

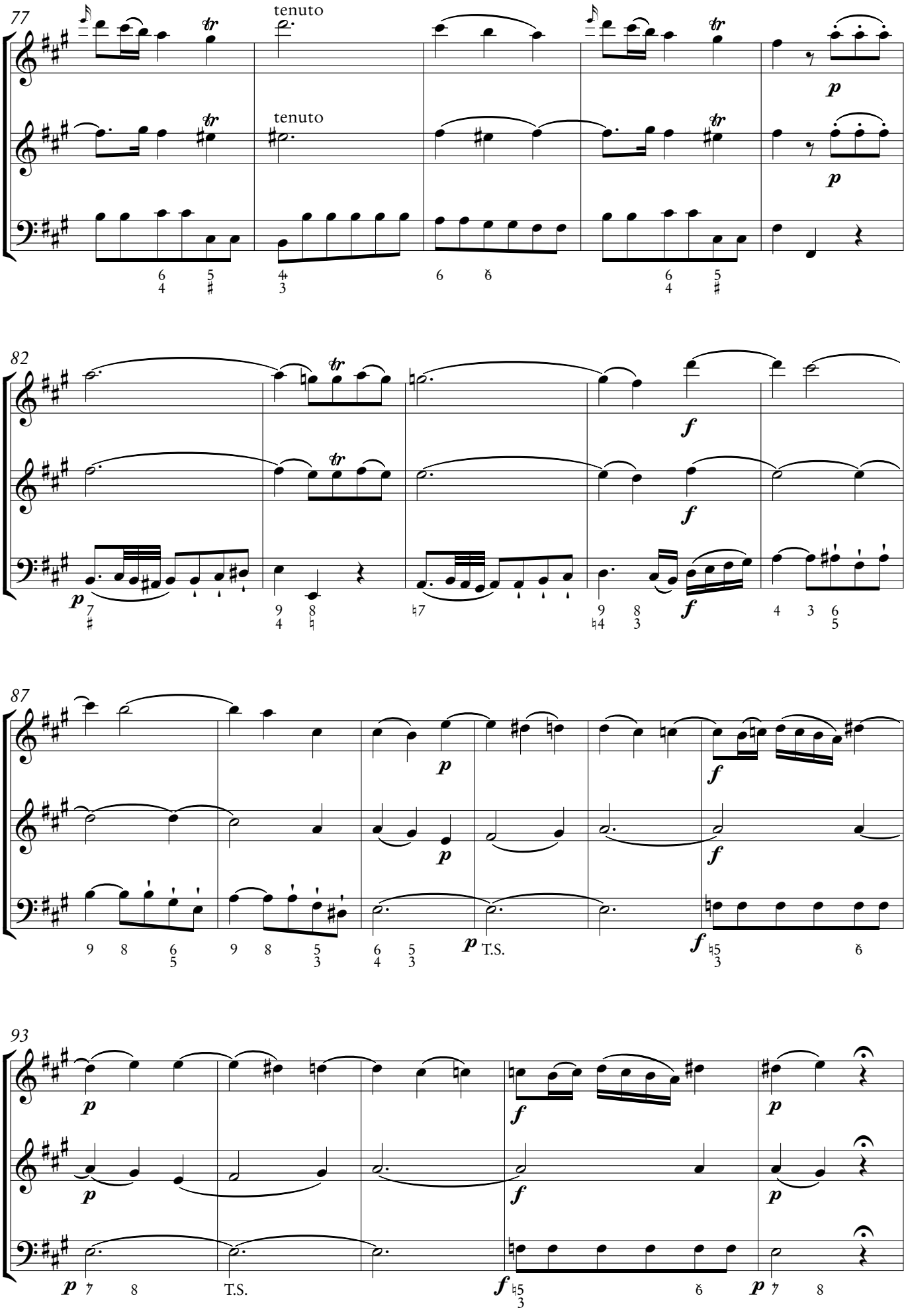
77
tenuto
tenuto
82
87
T.S.
93
T.S.

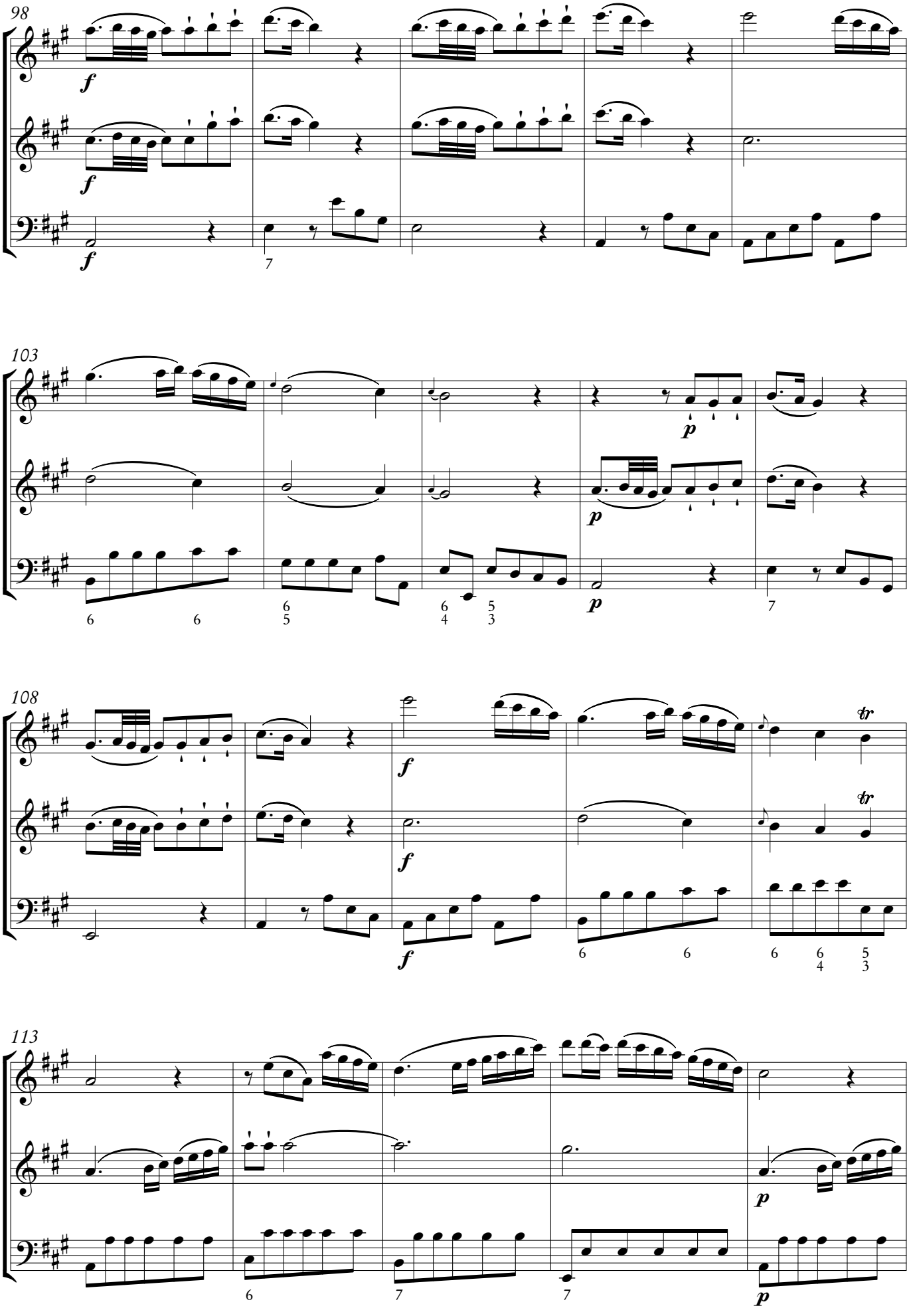
98
103
108
113

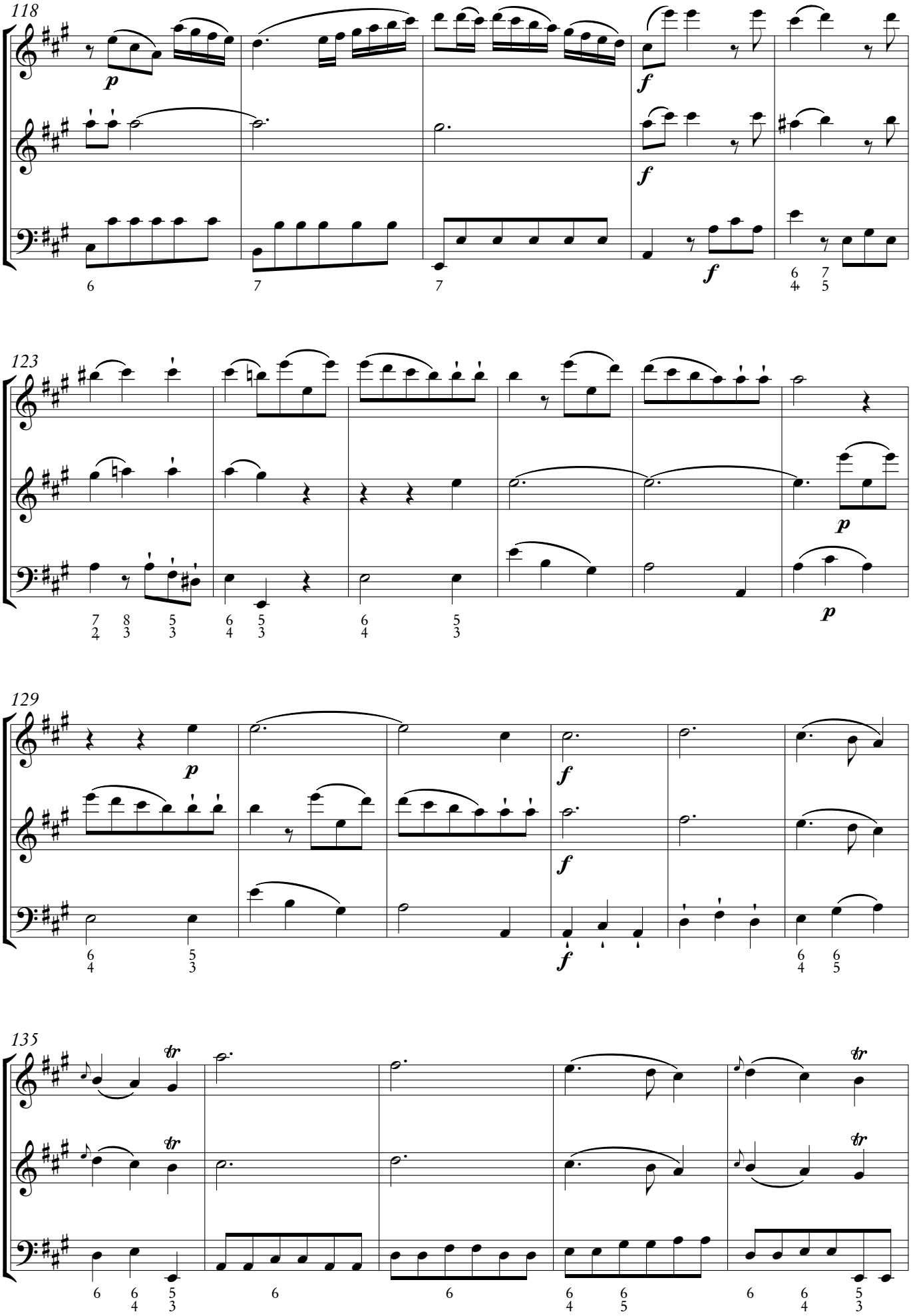
118
123
129
135

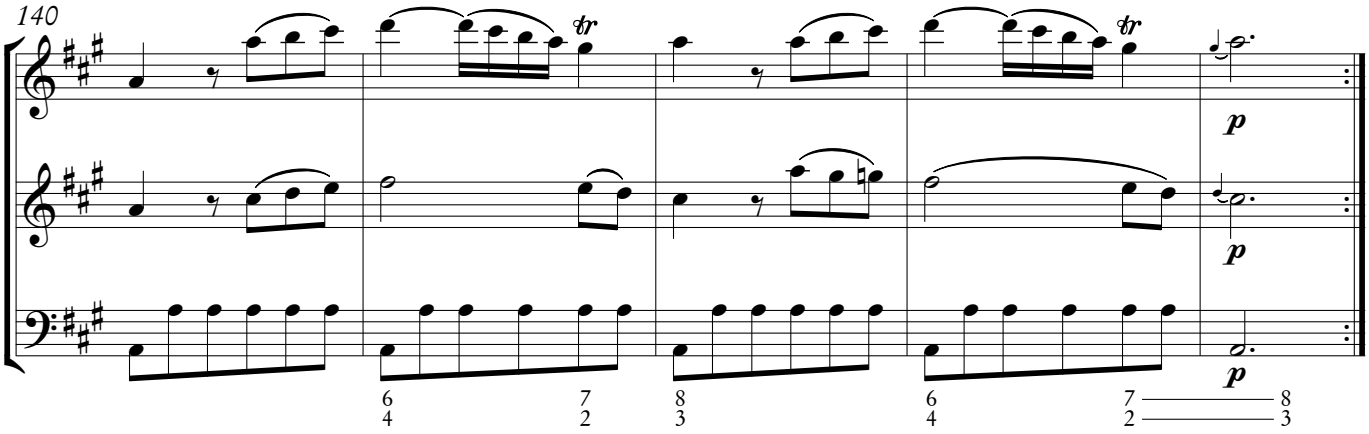
140
p
p
p

2

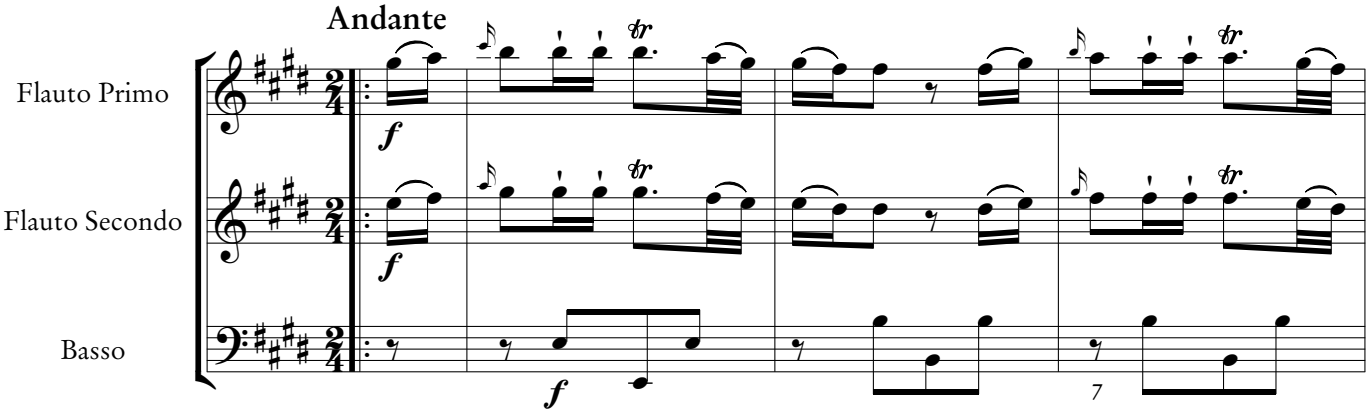
Andante
Flauto Primo
Flauto Secondo
Basso
f
f
f
7

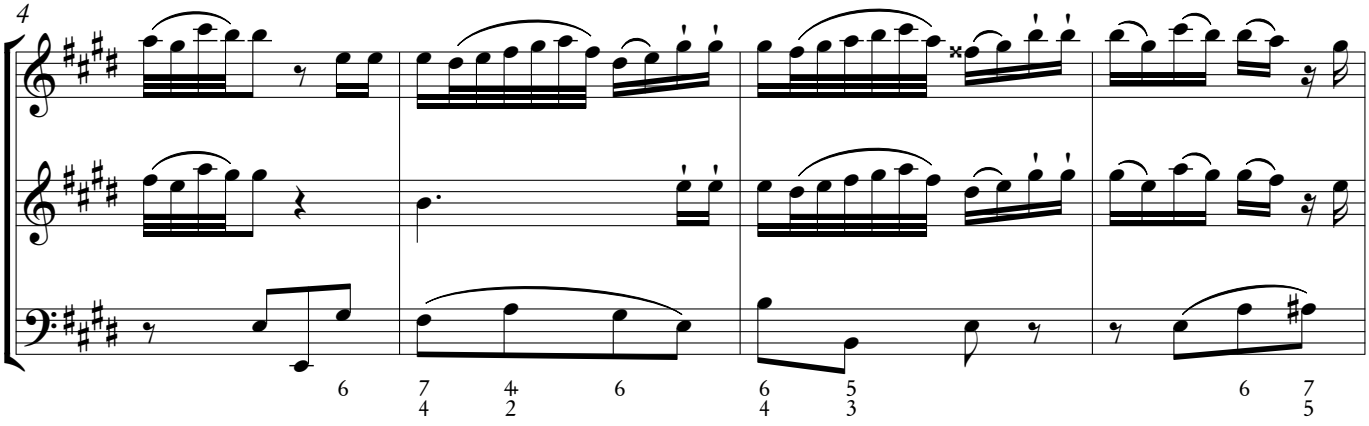
4

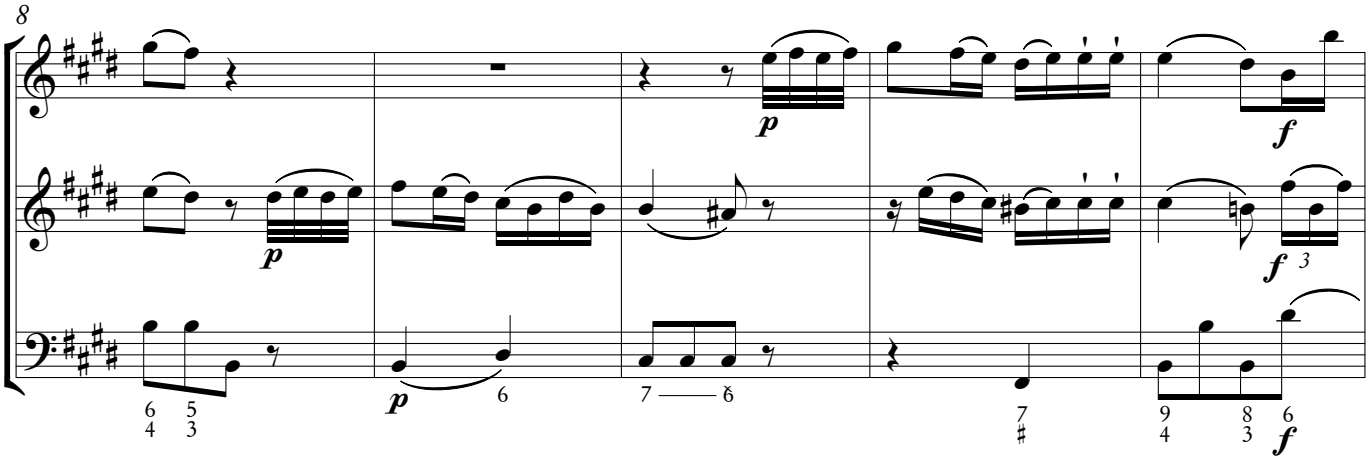
8
p
f
p
f 3
p
6
7
f

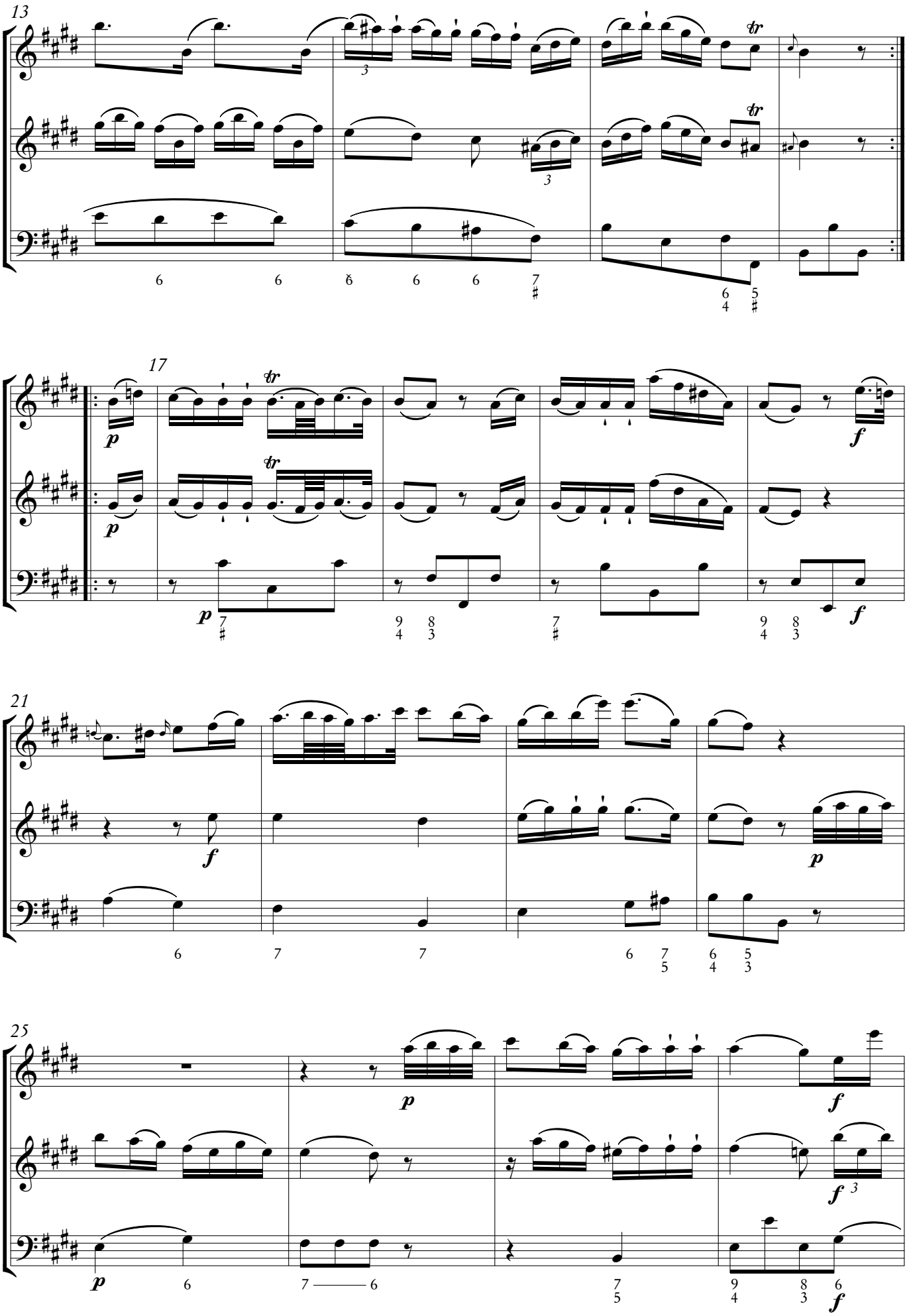
13
17
21
25
tr
p
f

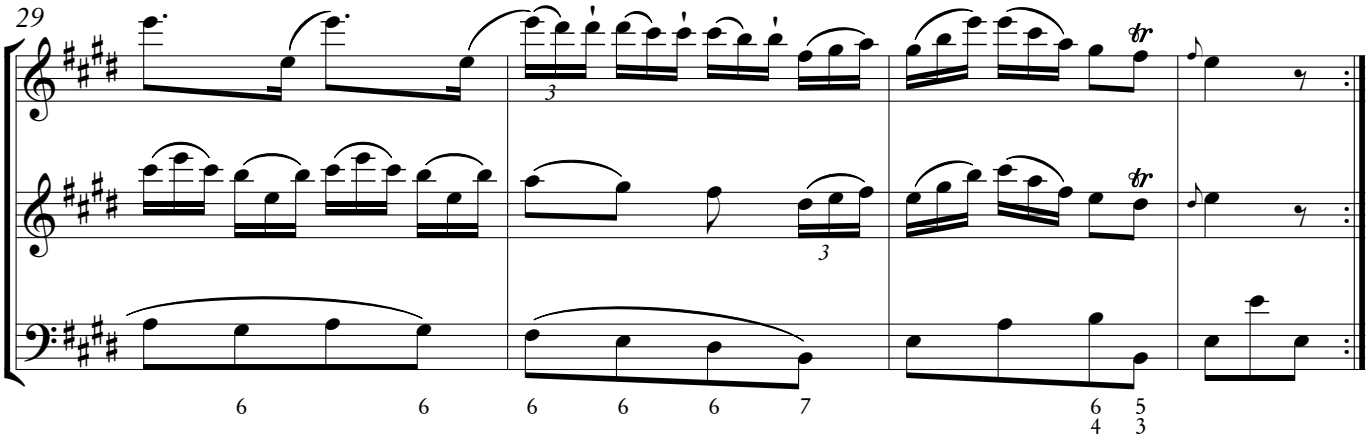

3

Amoroso con Trio

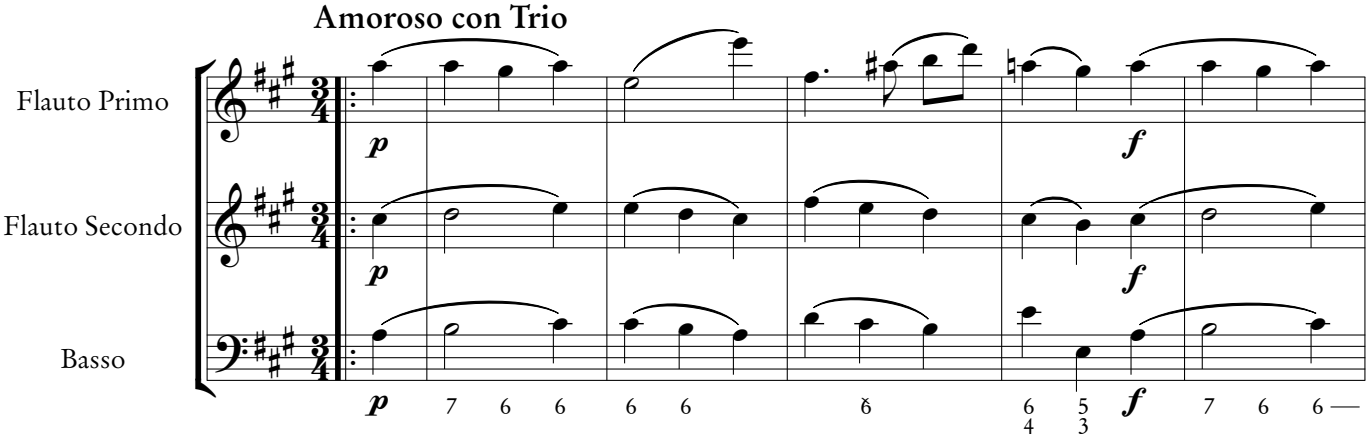

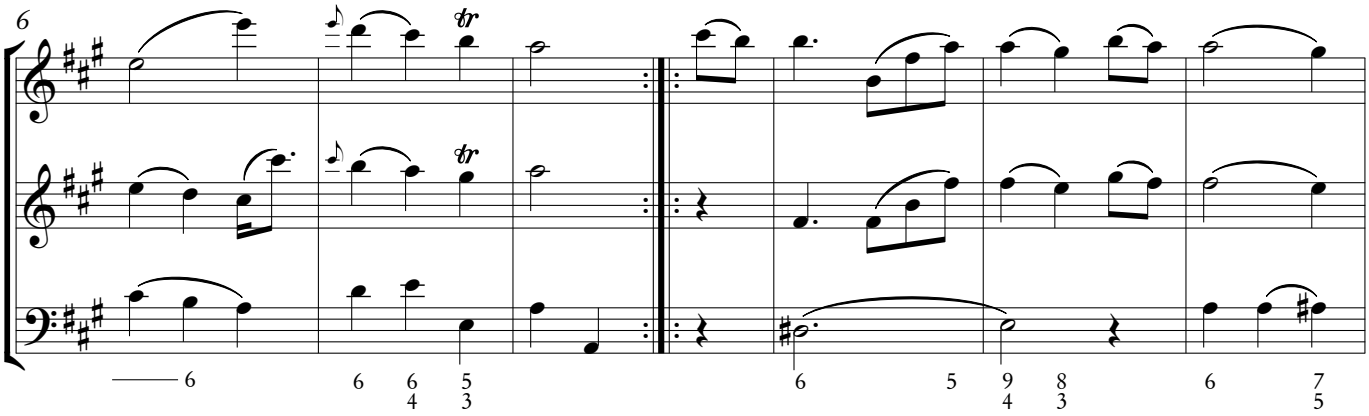

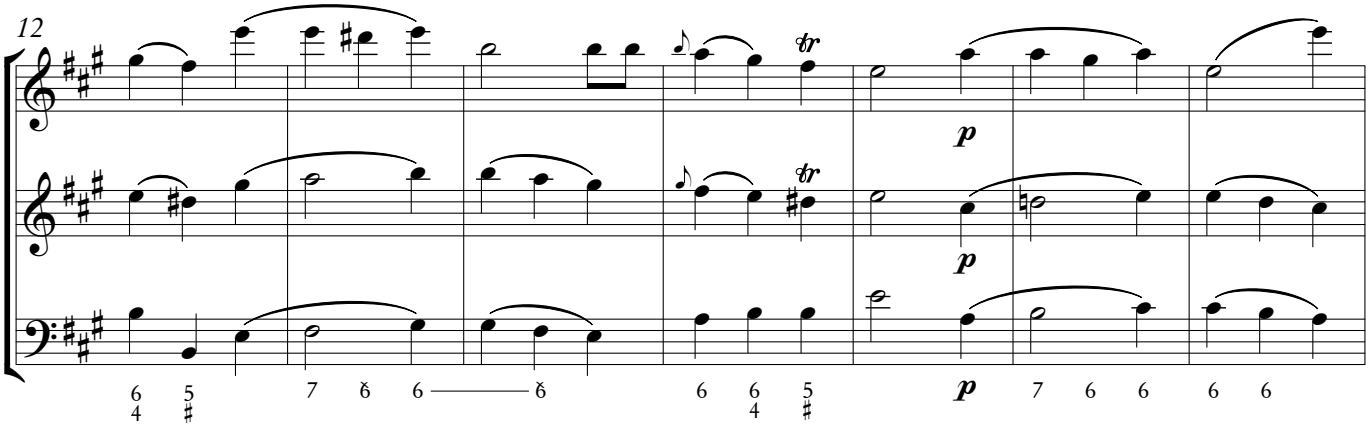

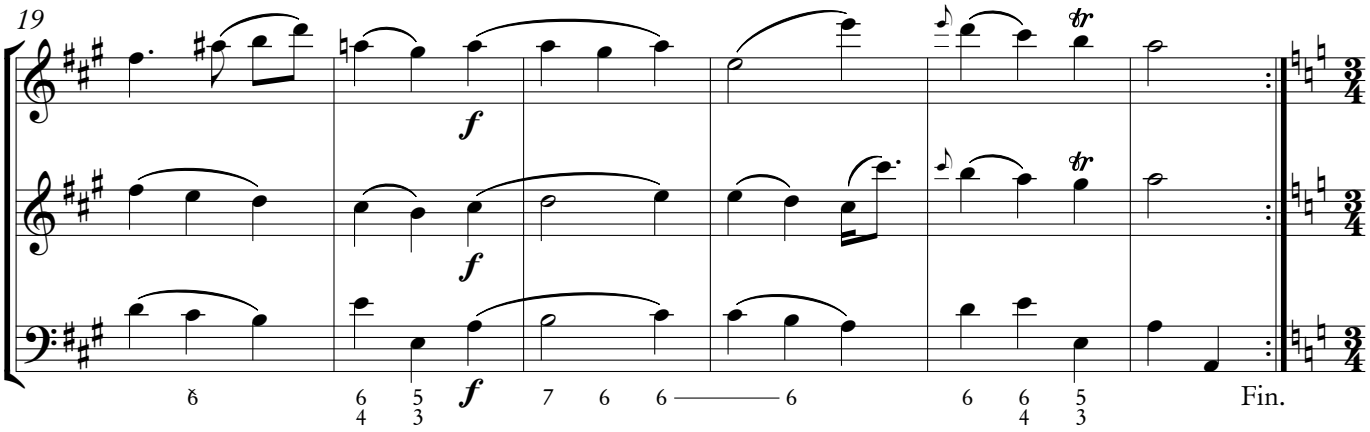
19
f
f
f
Fin.

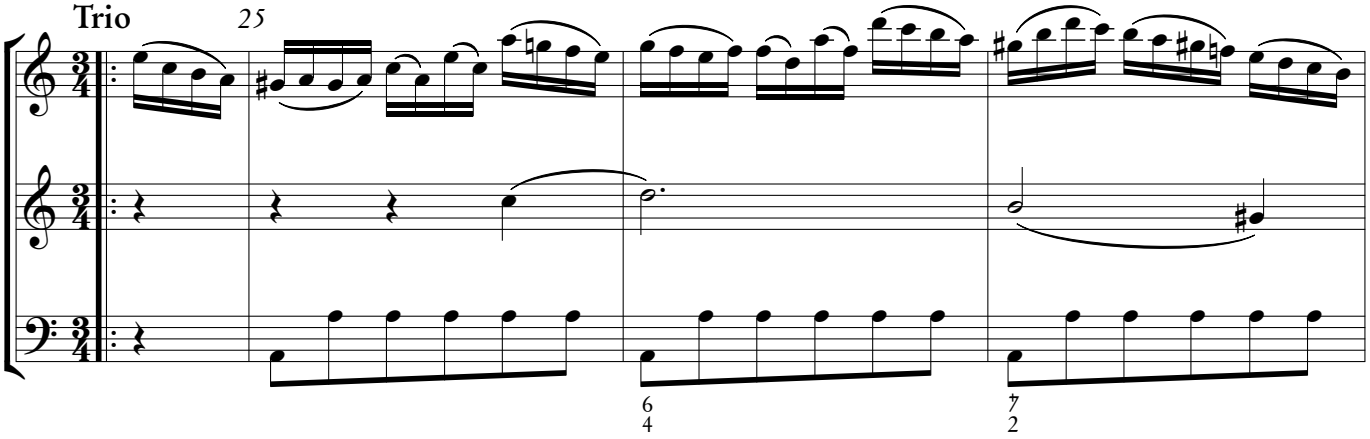
Trio
25

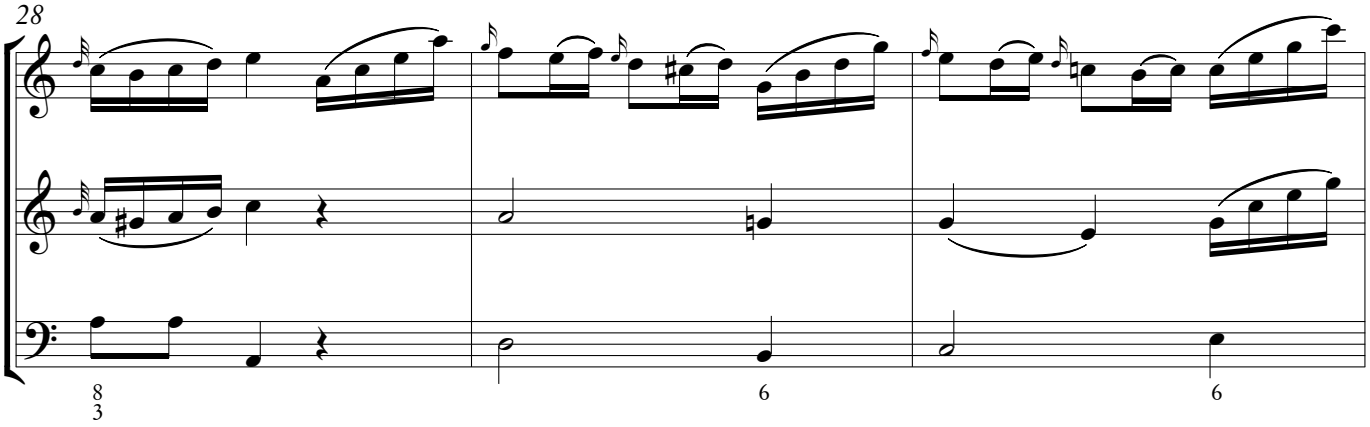
28

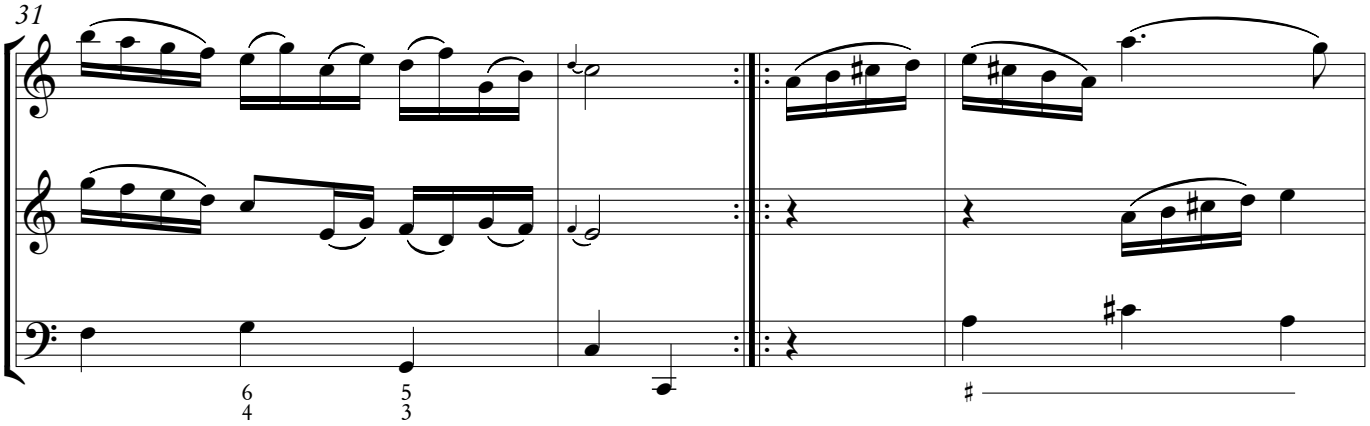
31

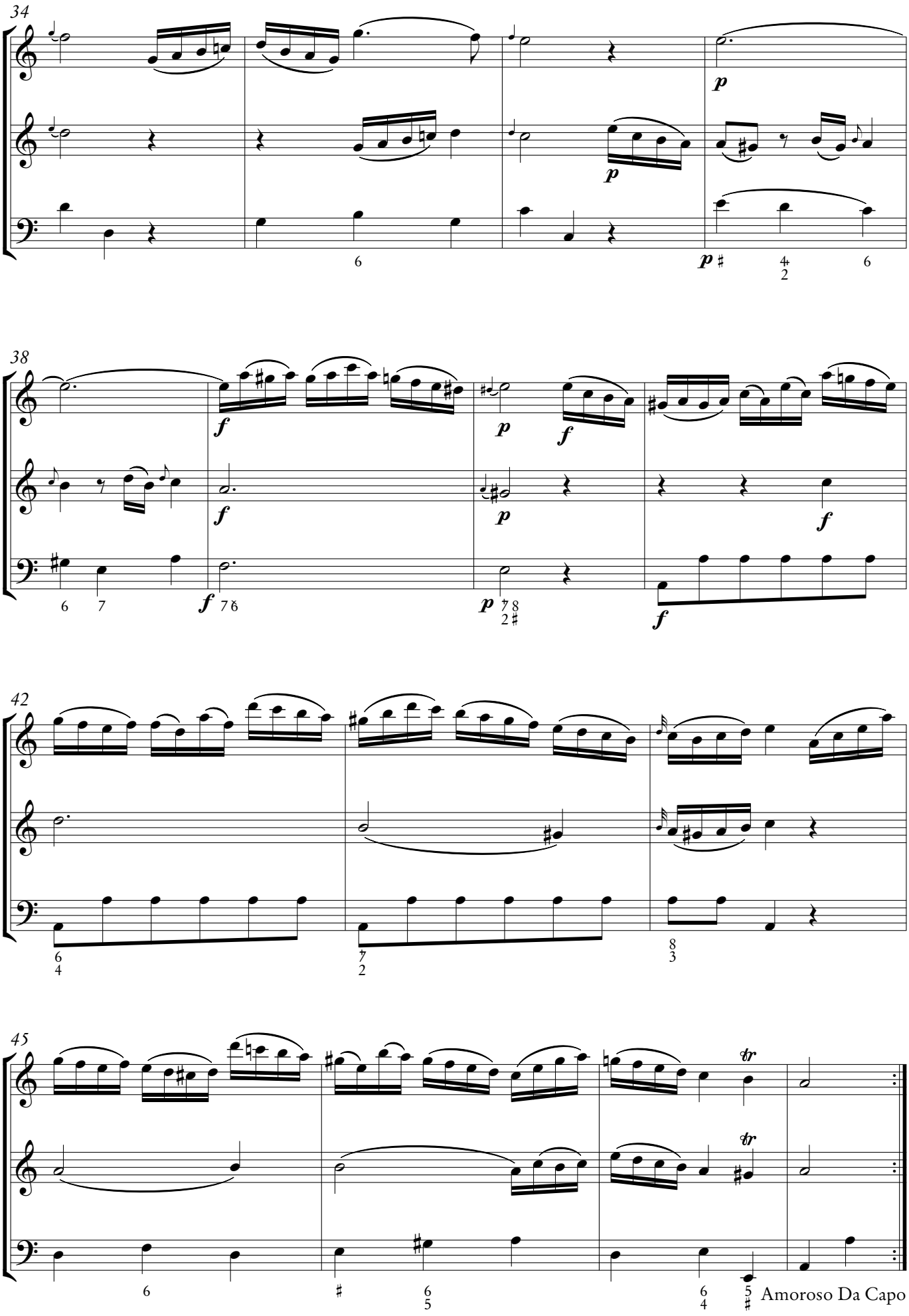
34
38
42
45
Amoroso Da Capo

Trio V

1

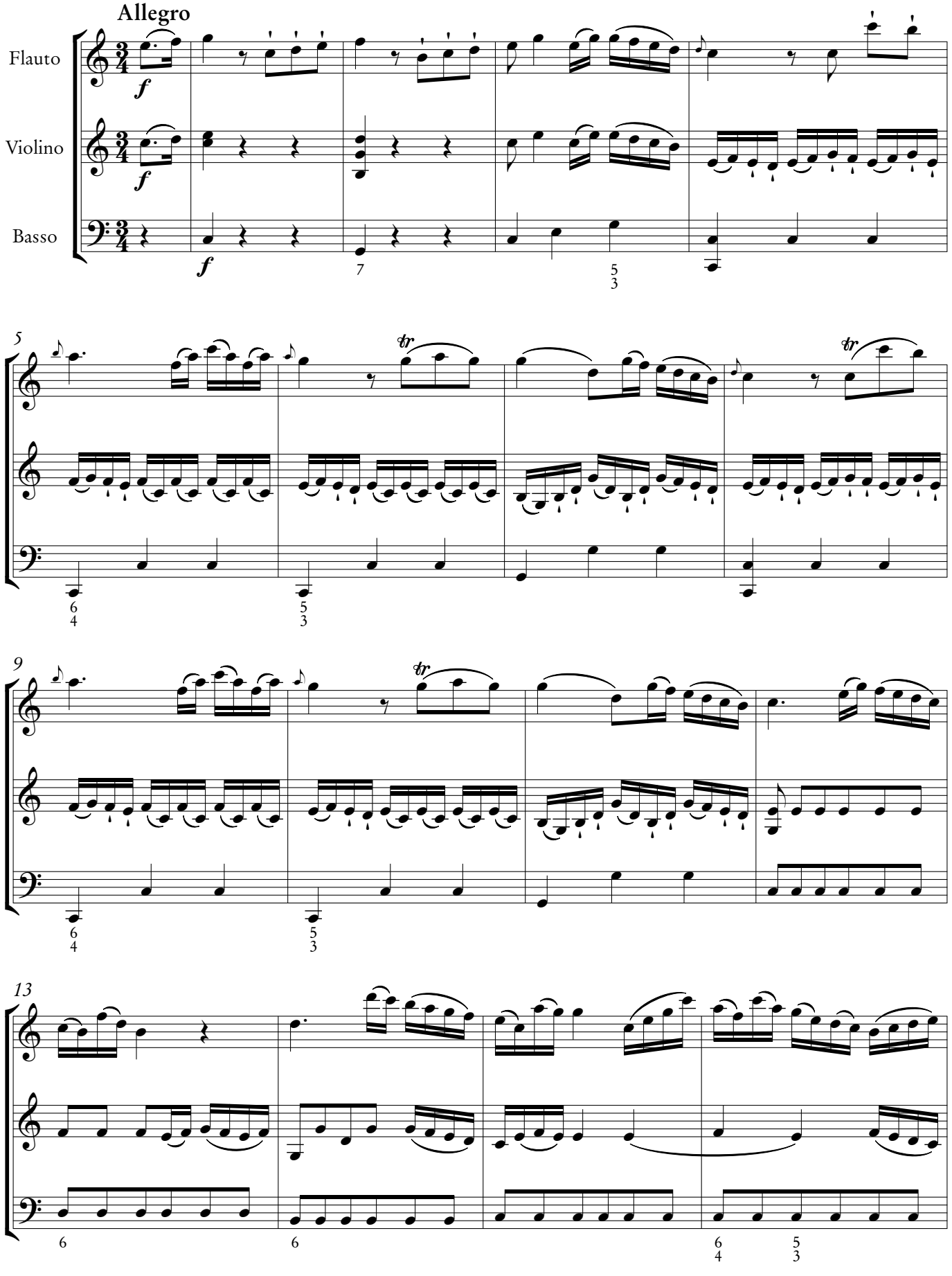

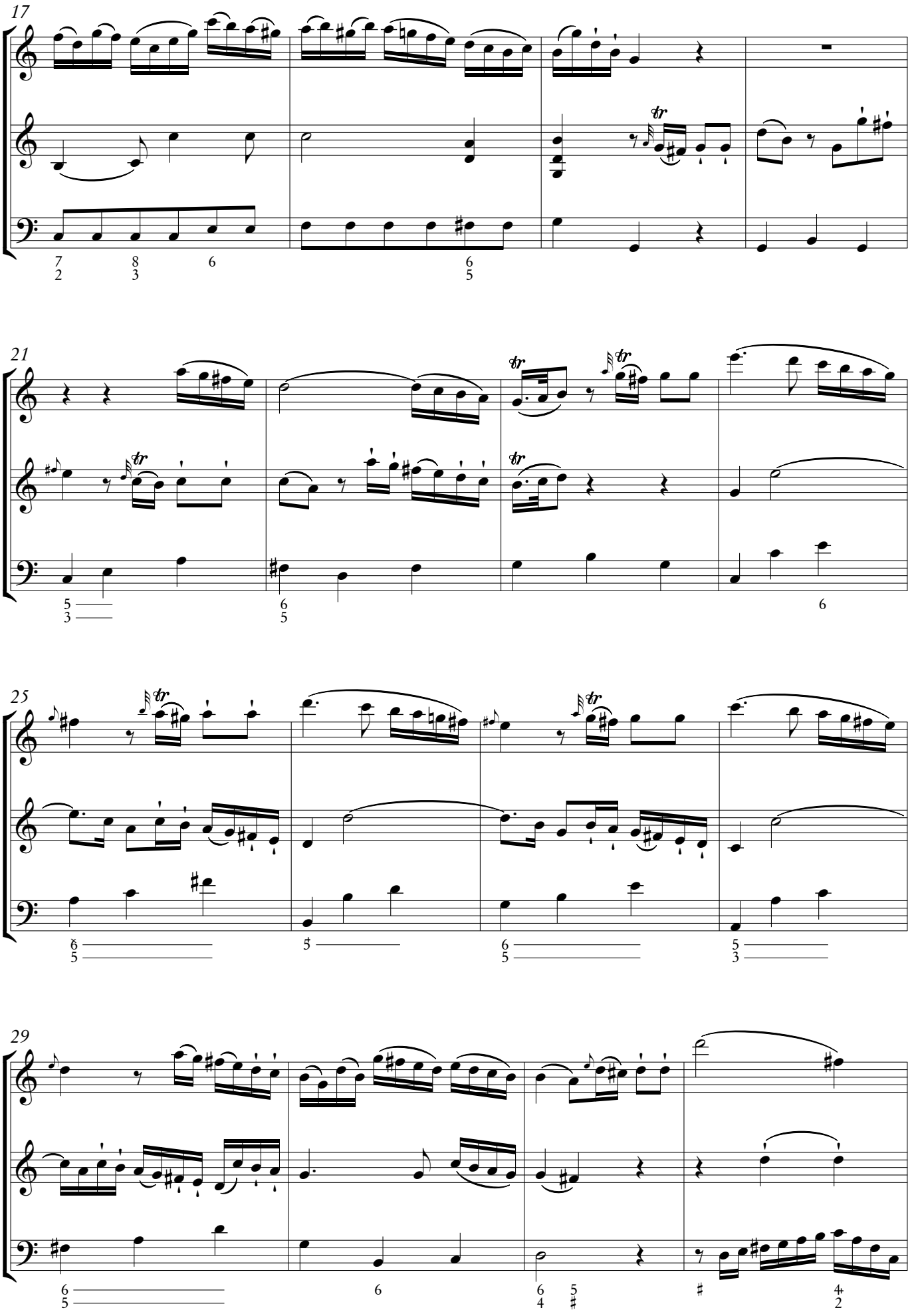
17
21
25
29

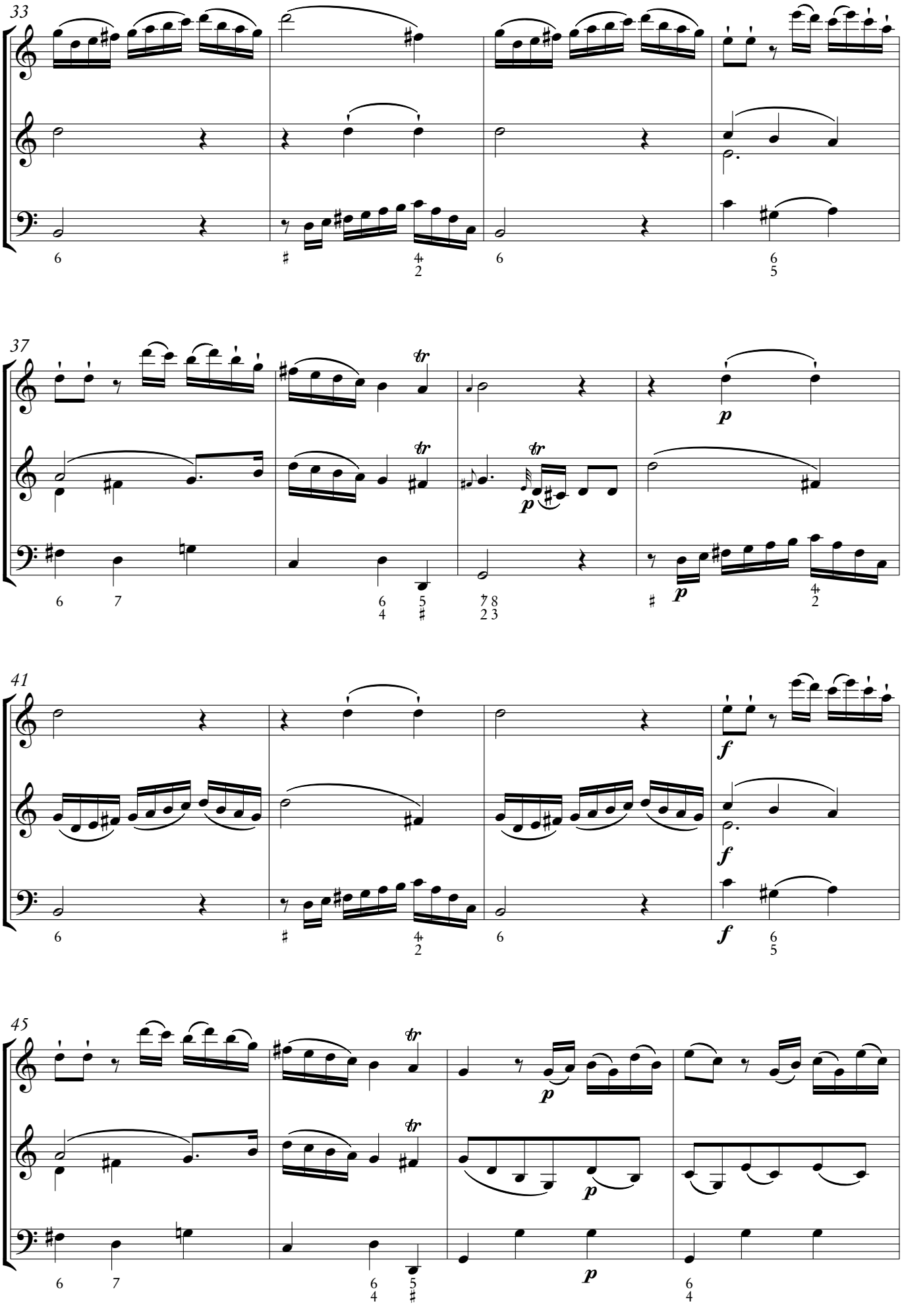
33
37
41
45
p
f
tr

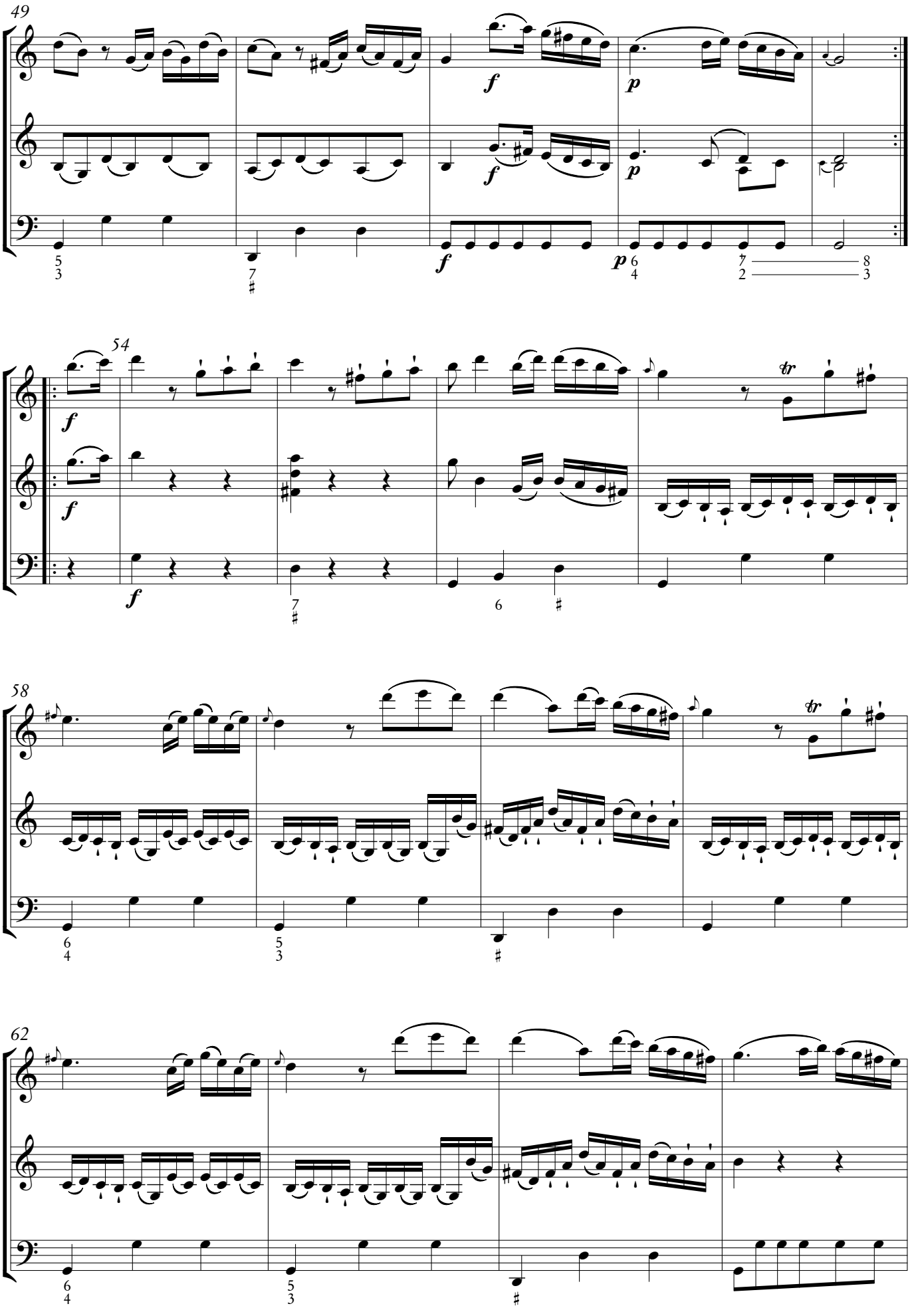
49
54
58
62

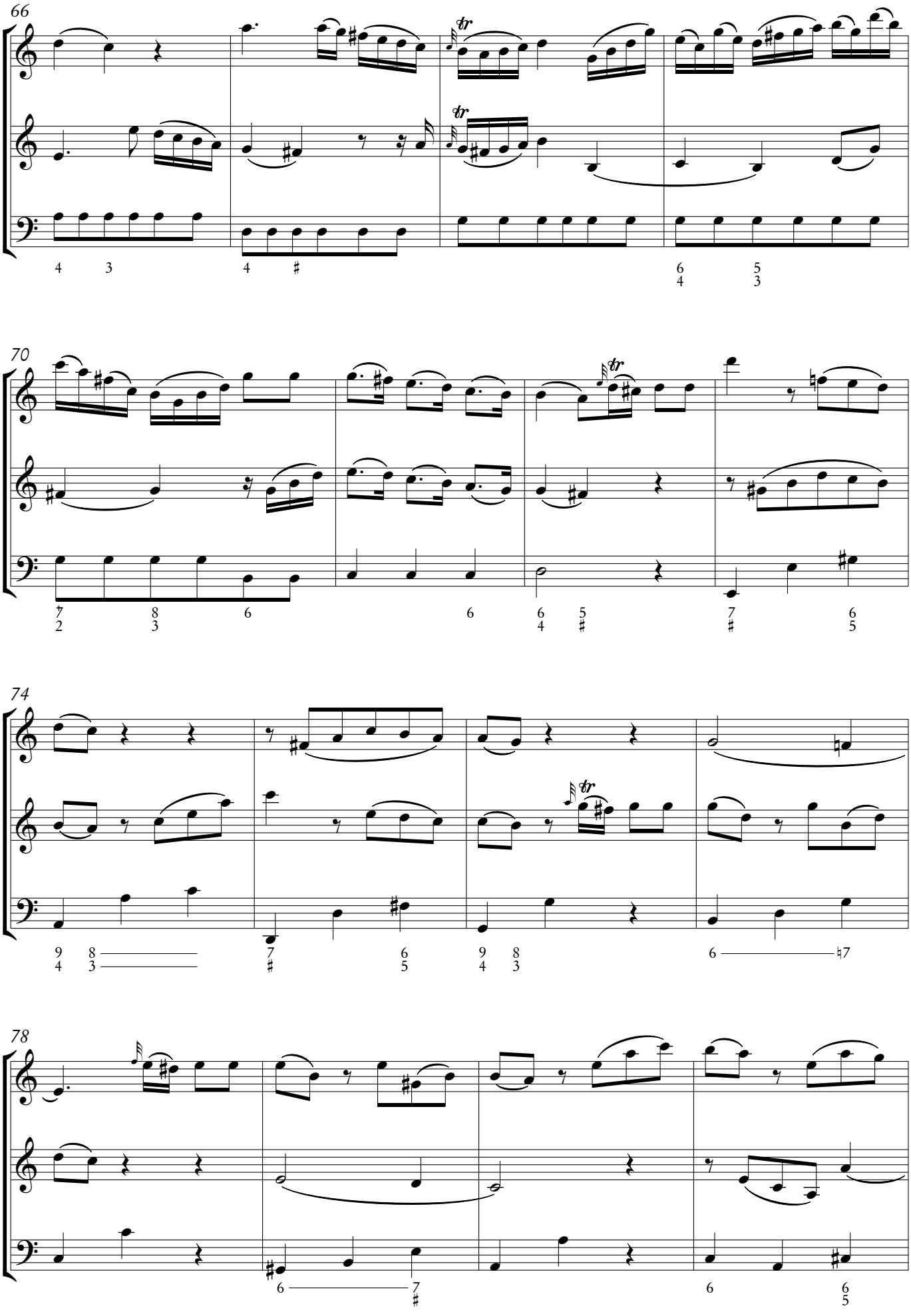
66
70
74
78

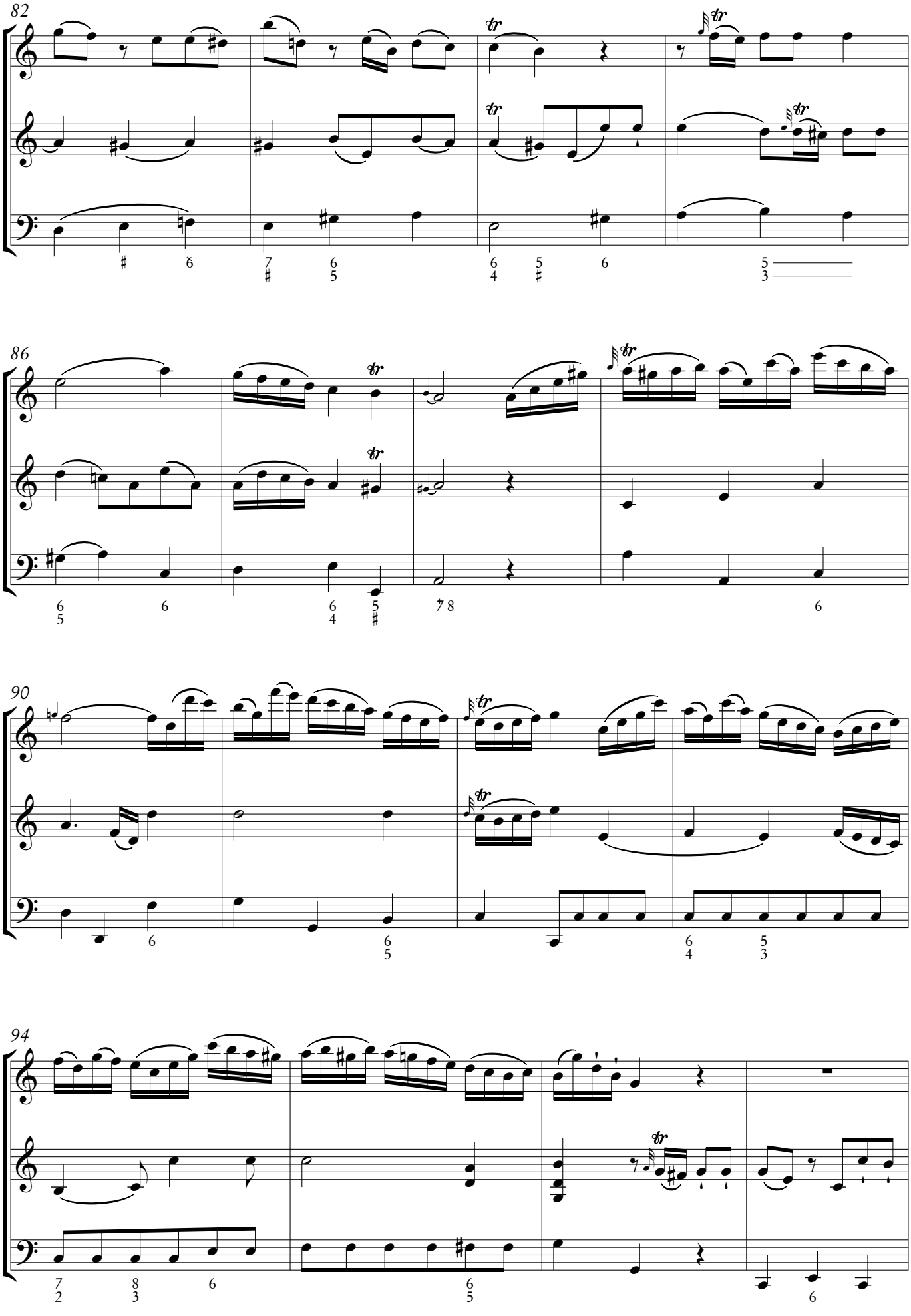
82
86
90
94

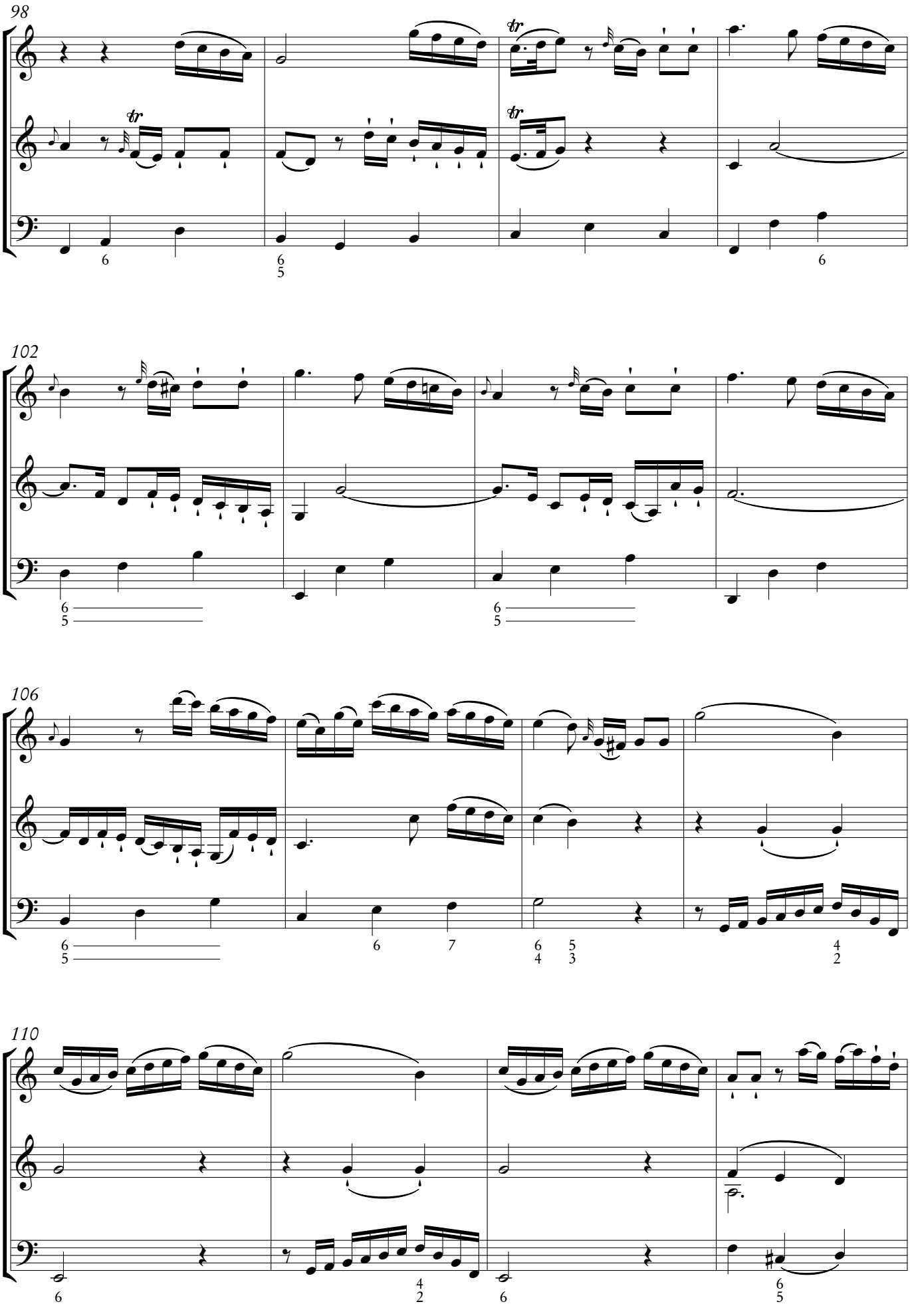
98
tr
tr
102
106
110

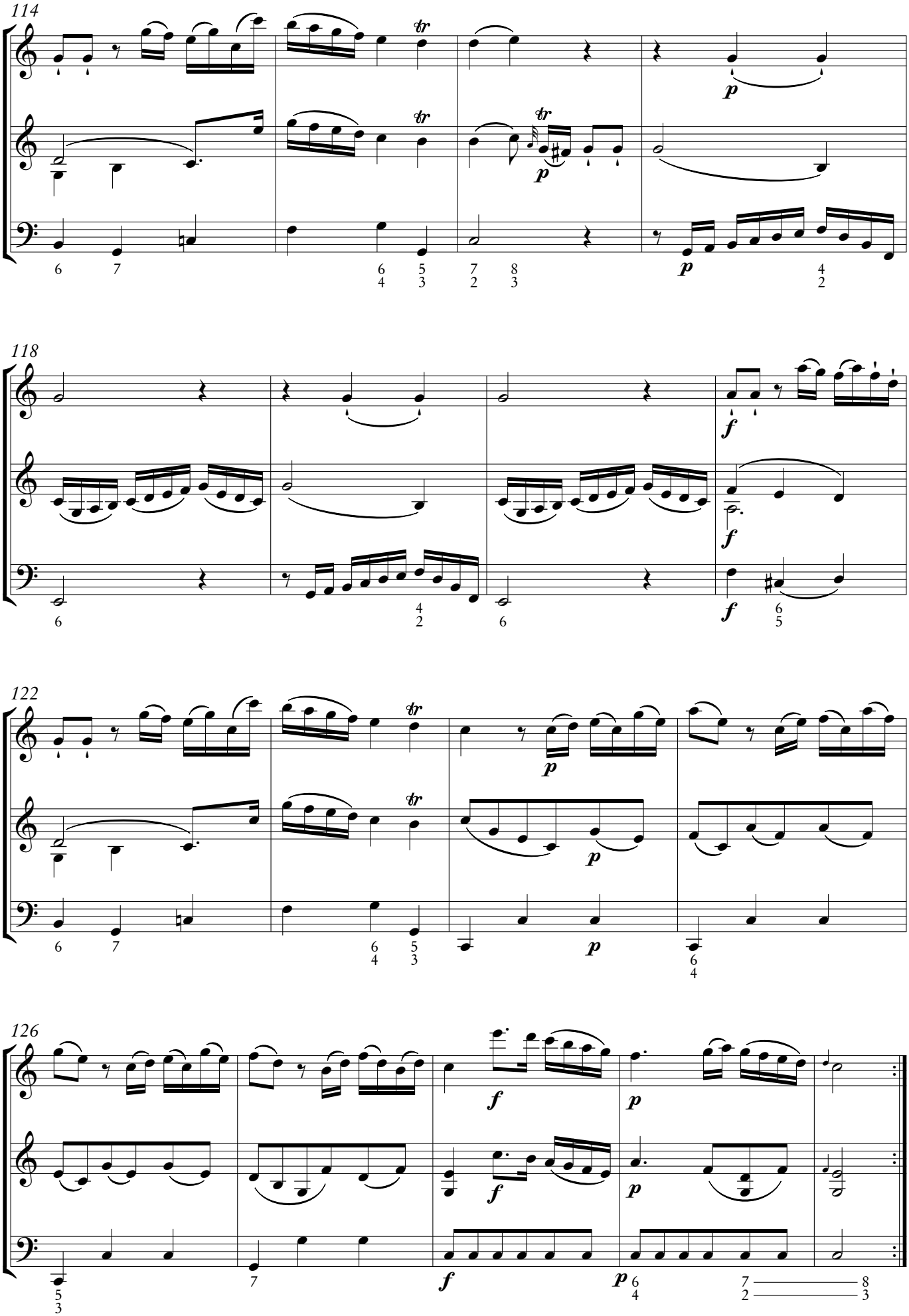
114
118
122
126

2

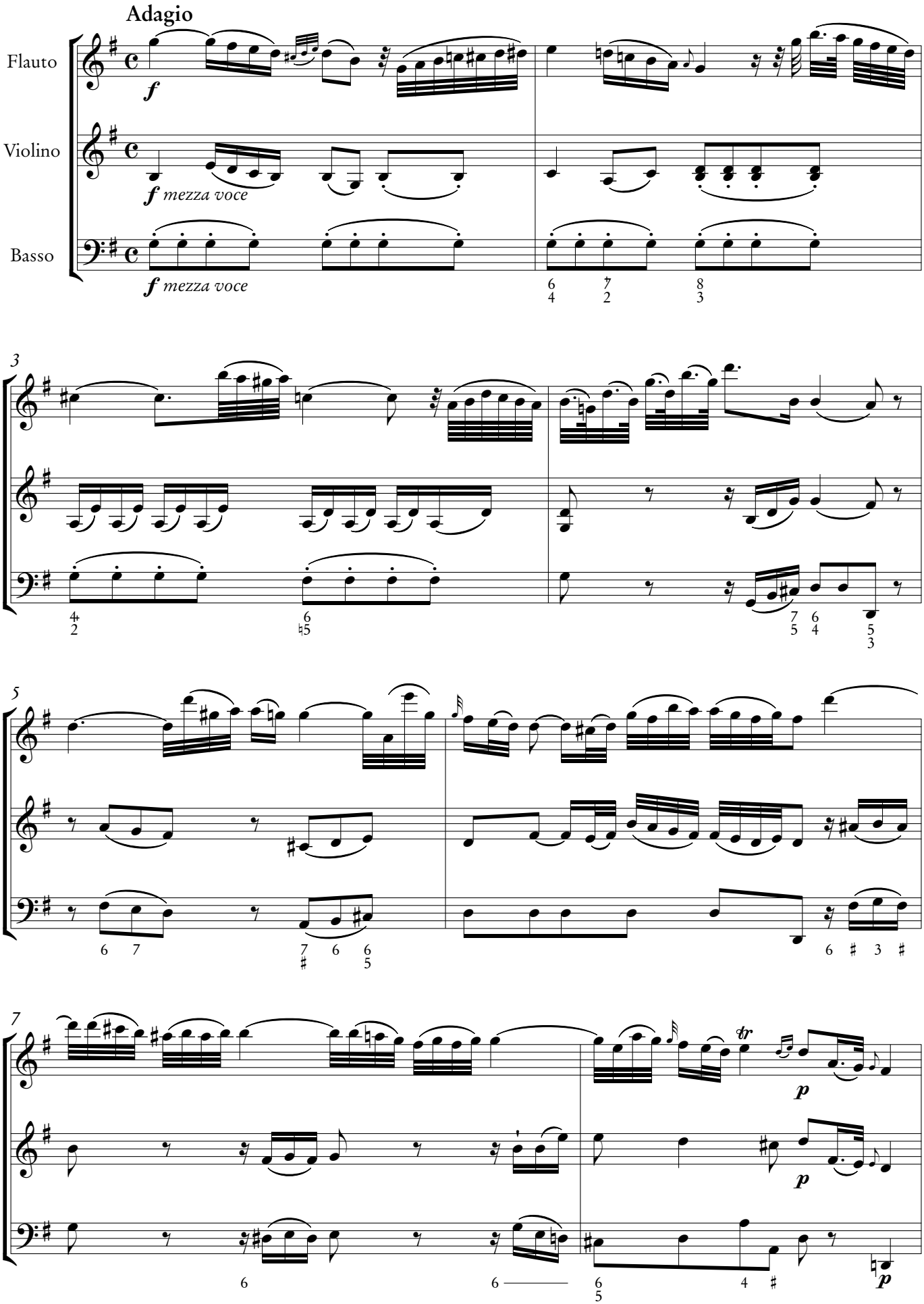
Adagio
Flauto
Violino
Basso
f
f mezza voce
f mezza voce
3
5
7
p
p
p

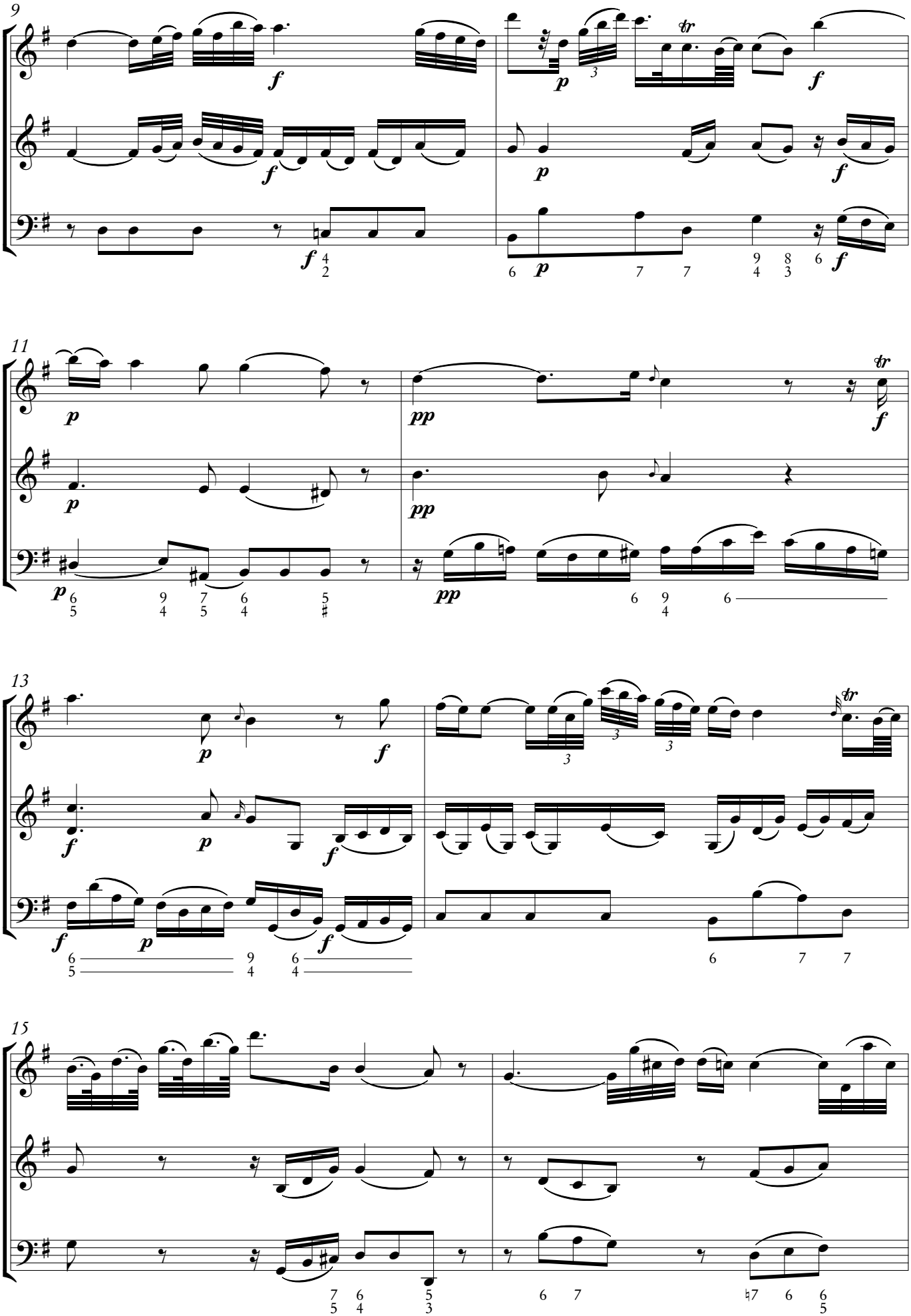
9
11
13
15

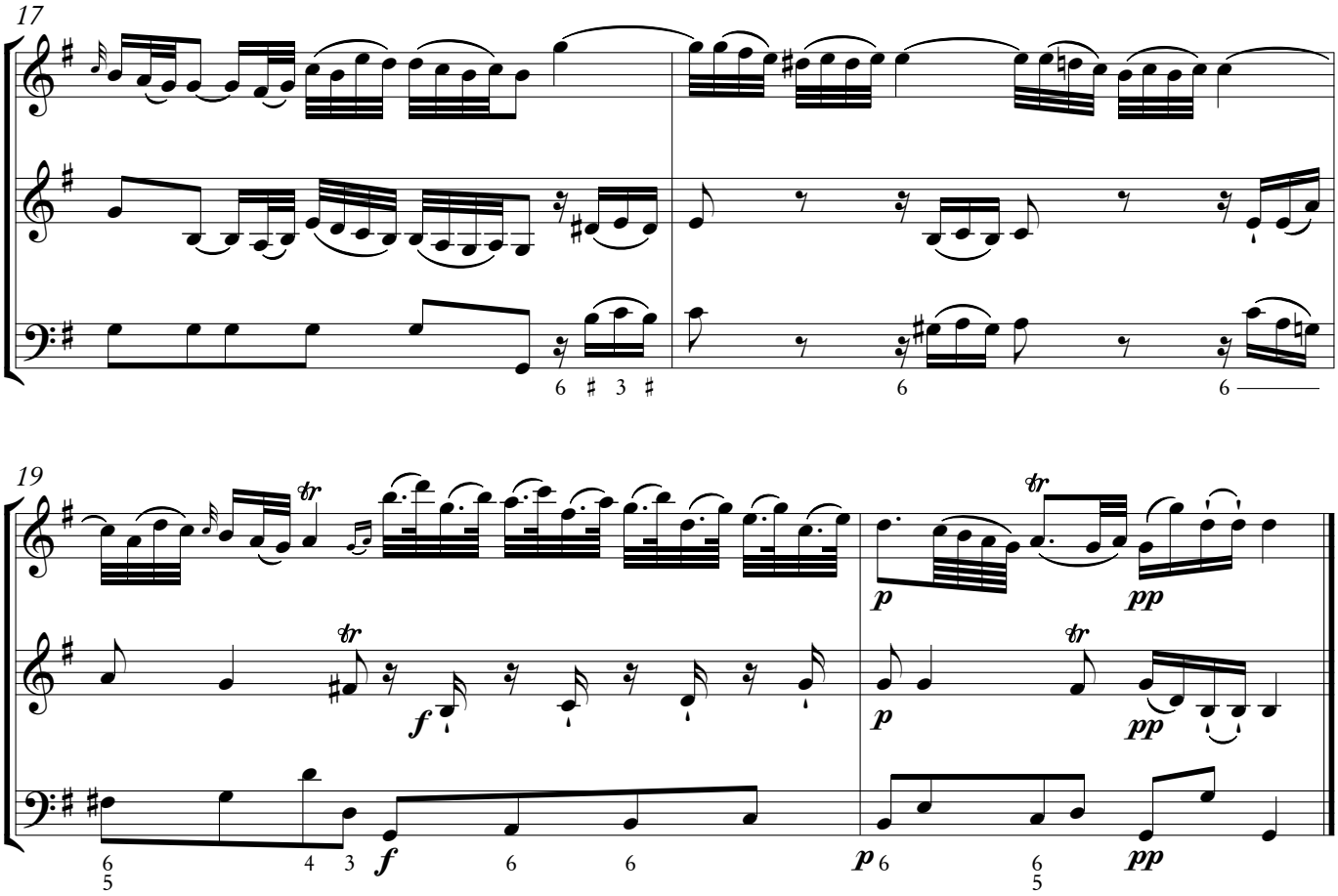

3

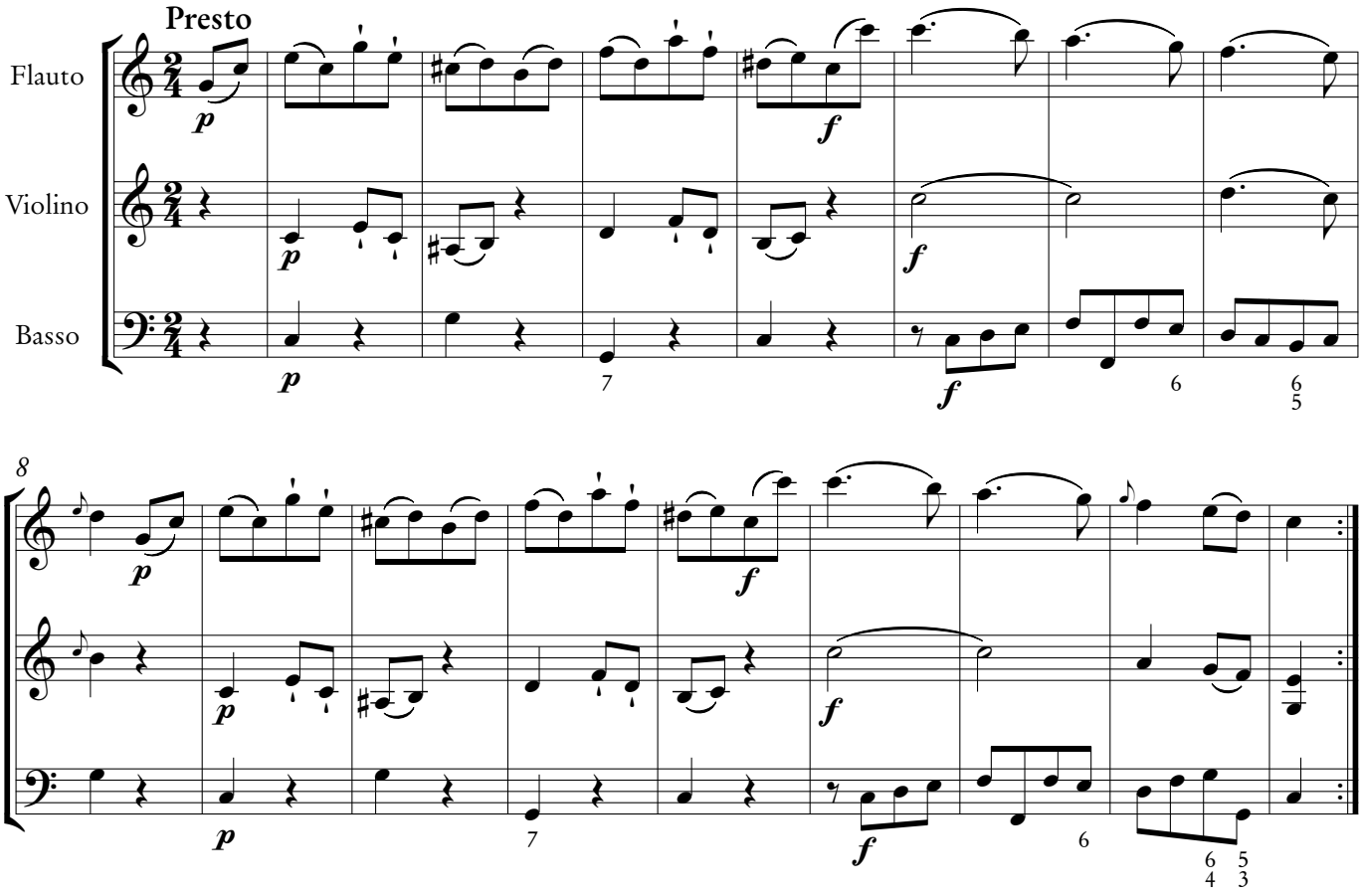

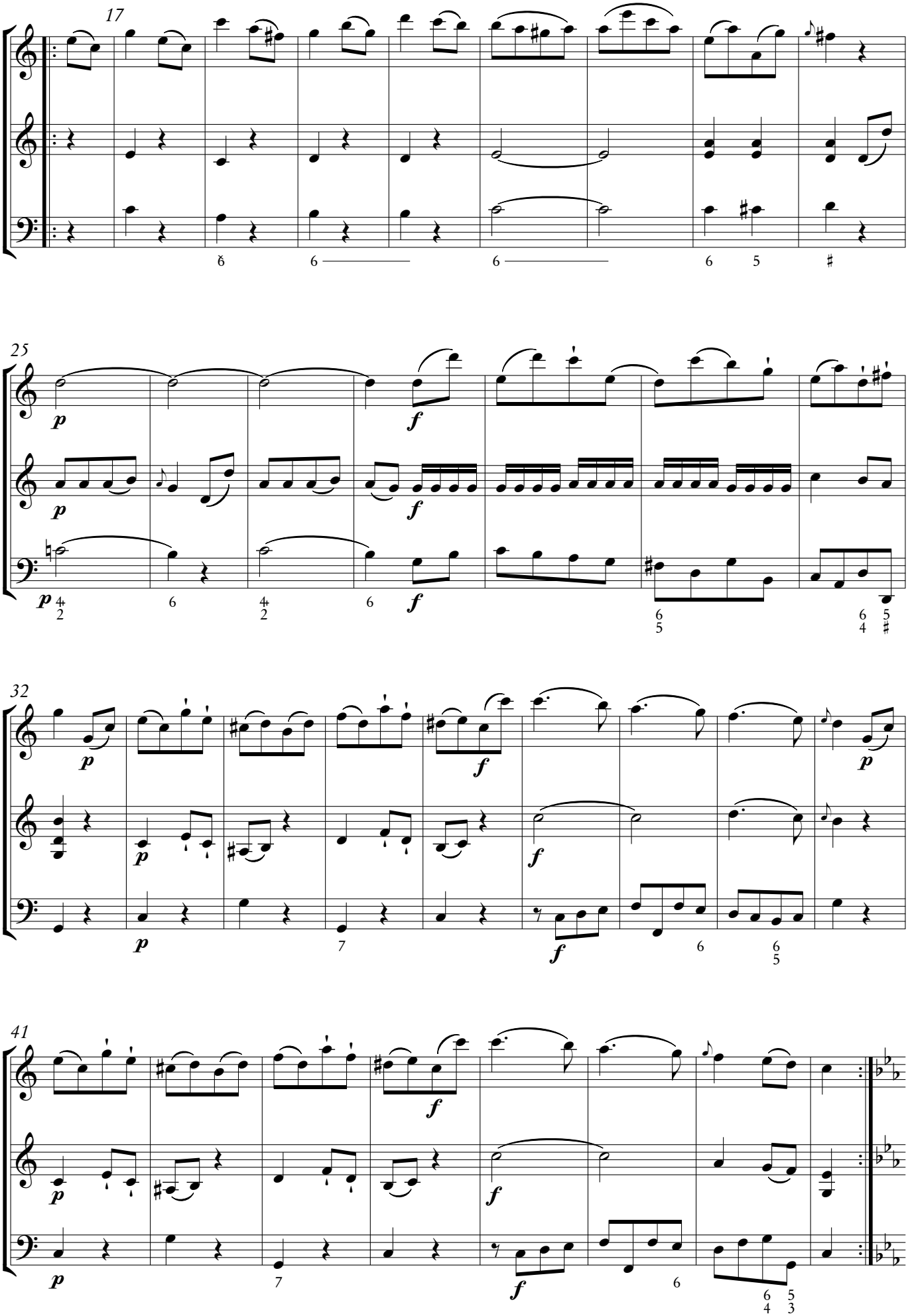
17
25
32
41

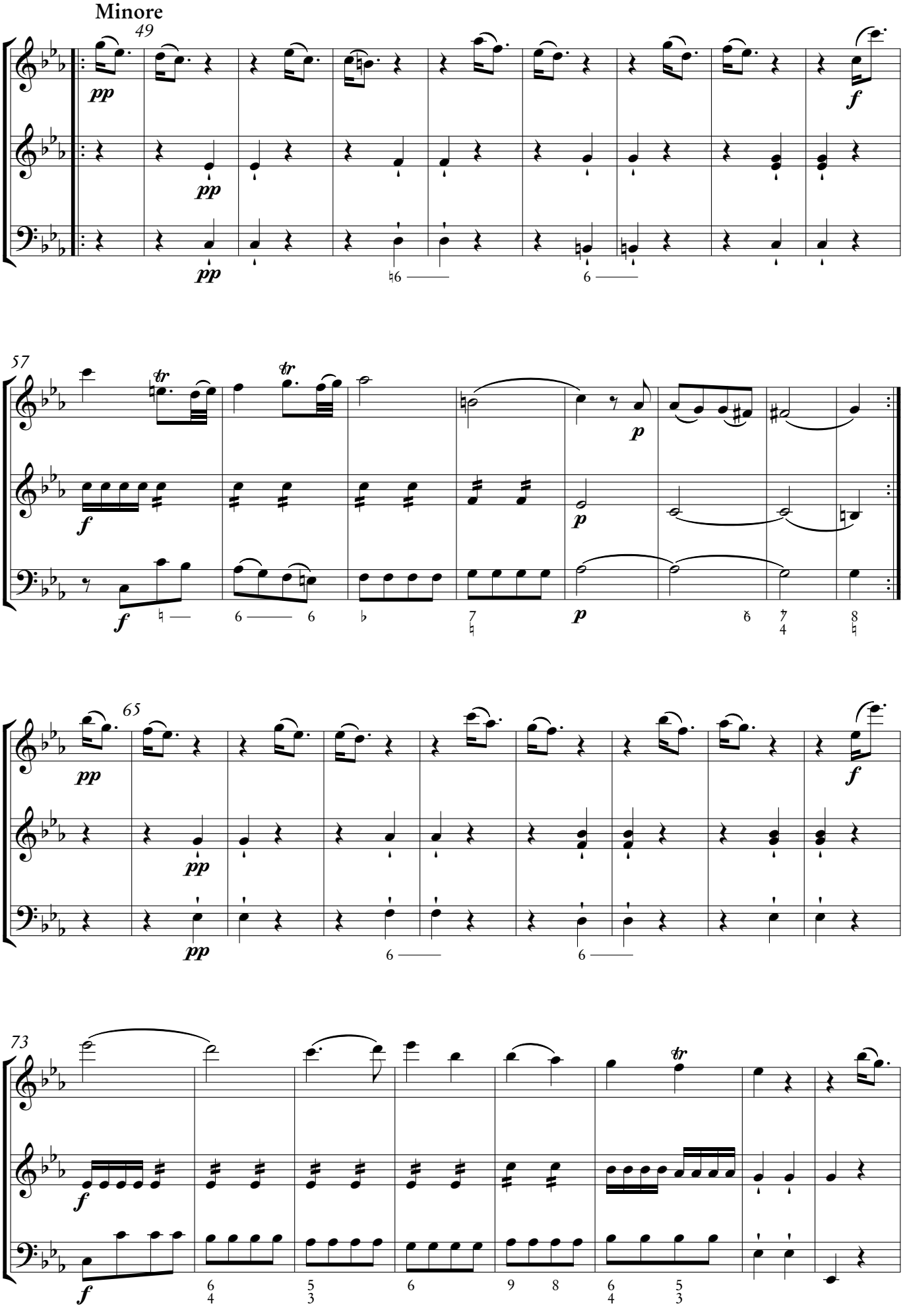
Minore
49
pp
pp
pp
f
57
tr
tr
f
f
p
p
p
65
pp
pp
pp
f
73
f
f
tr

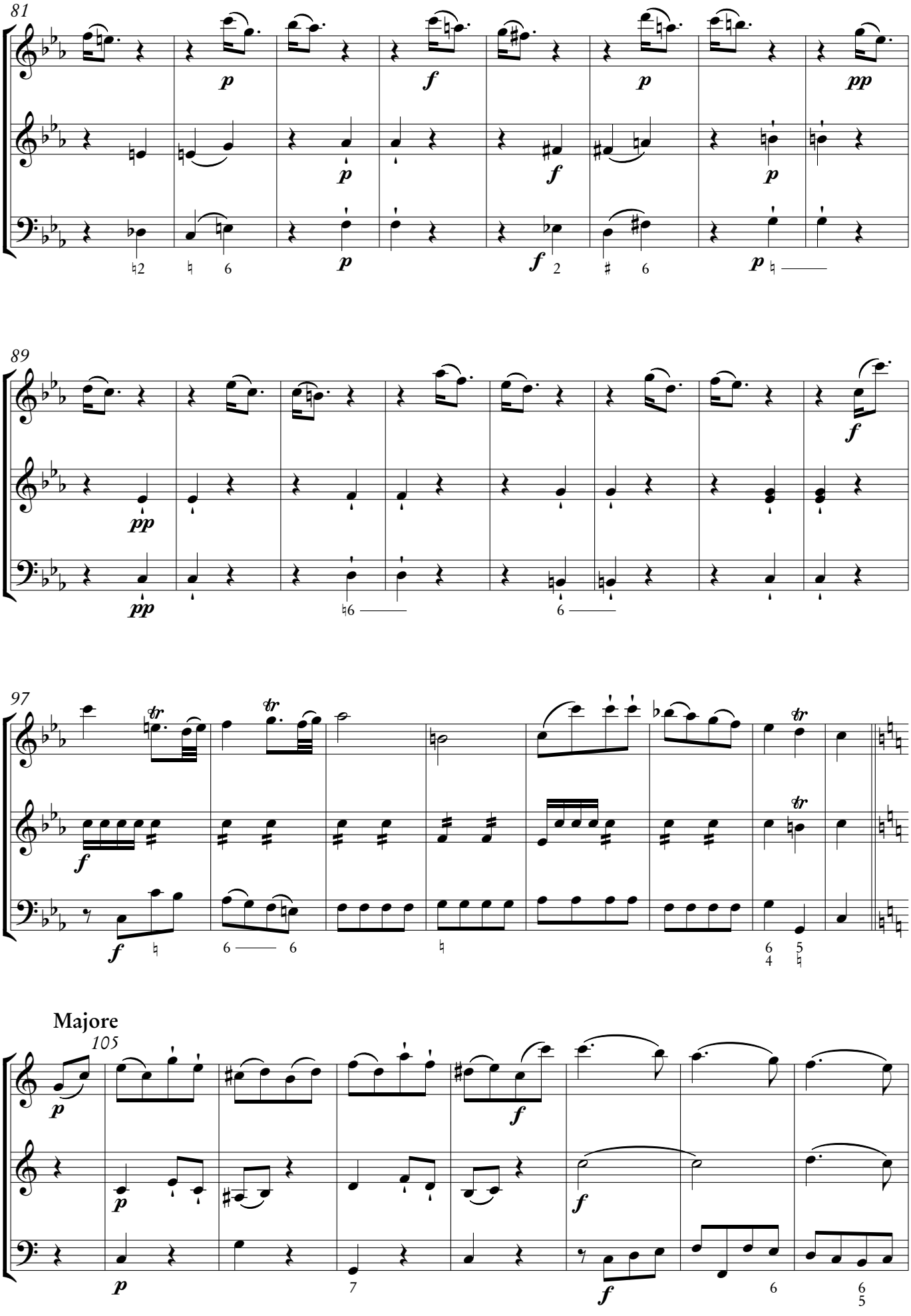
81
89
97
Majore
105

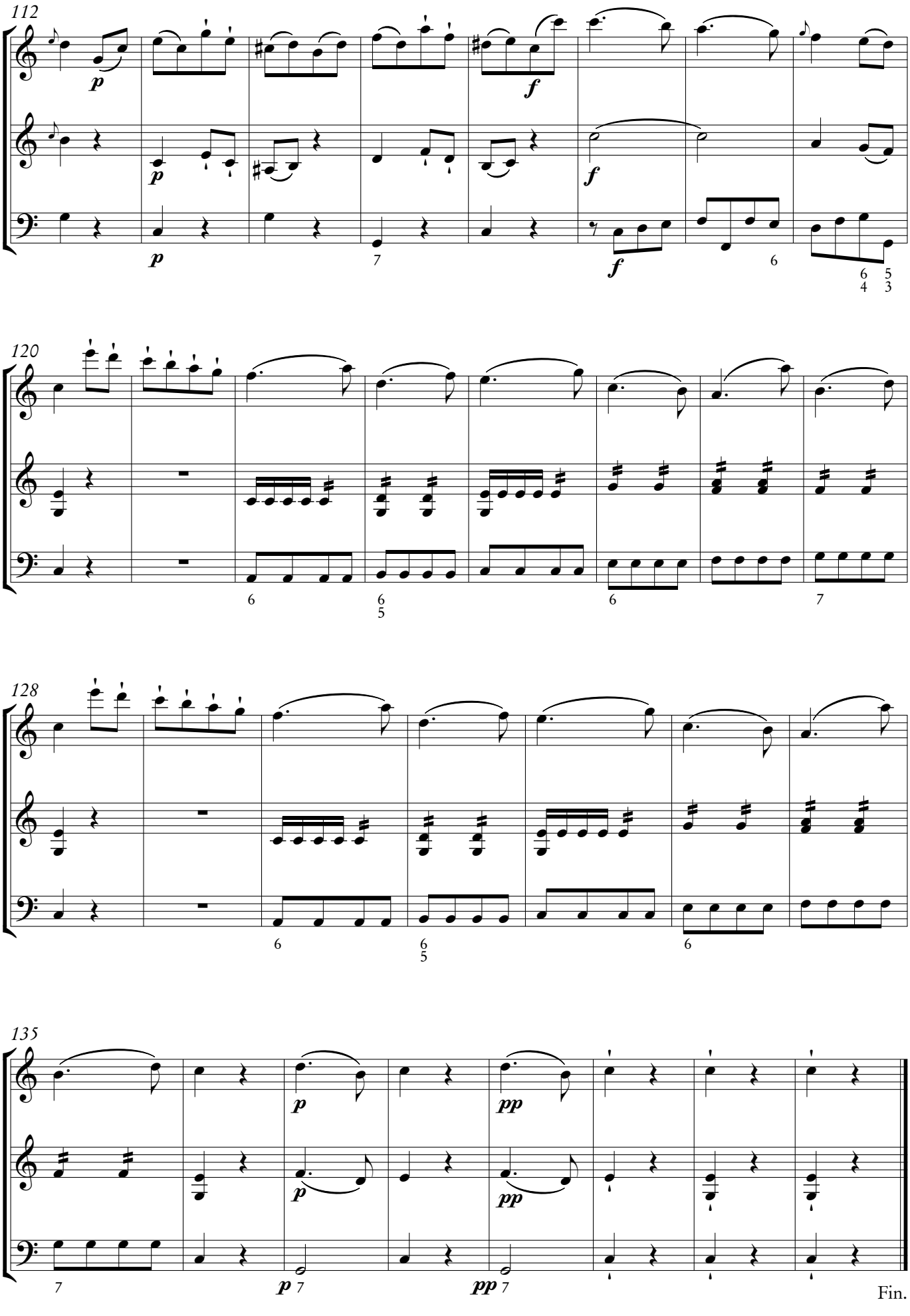
112
120
128
135
Fin.

Trio VI

1

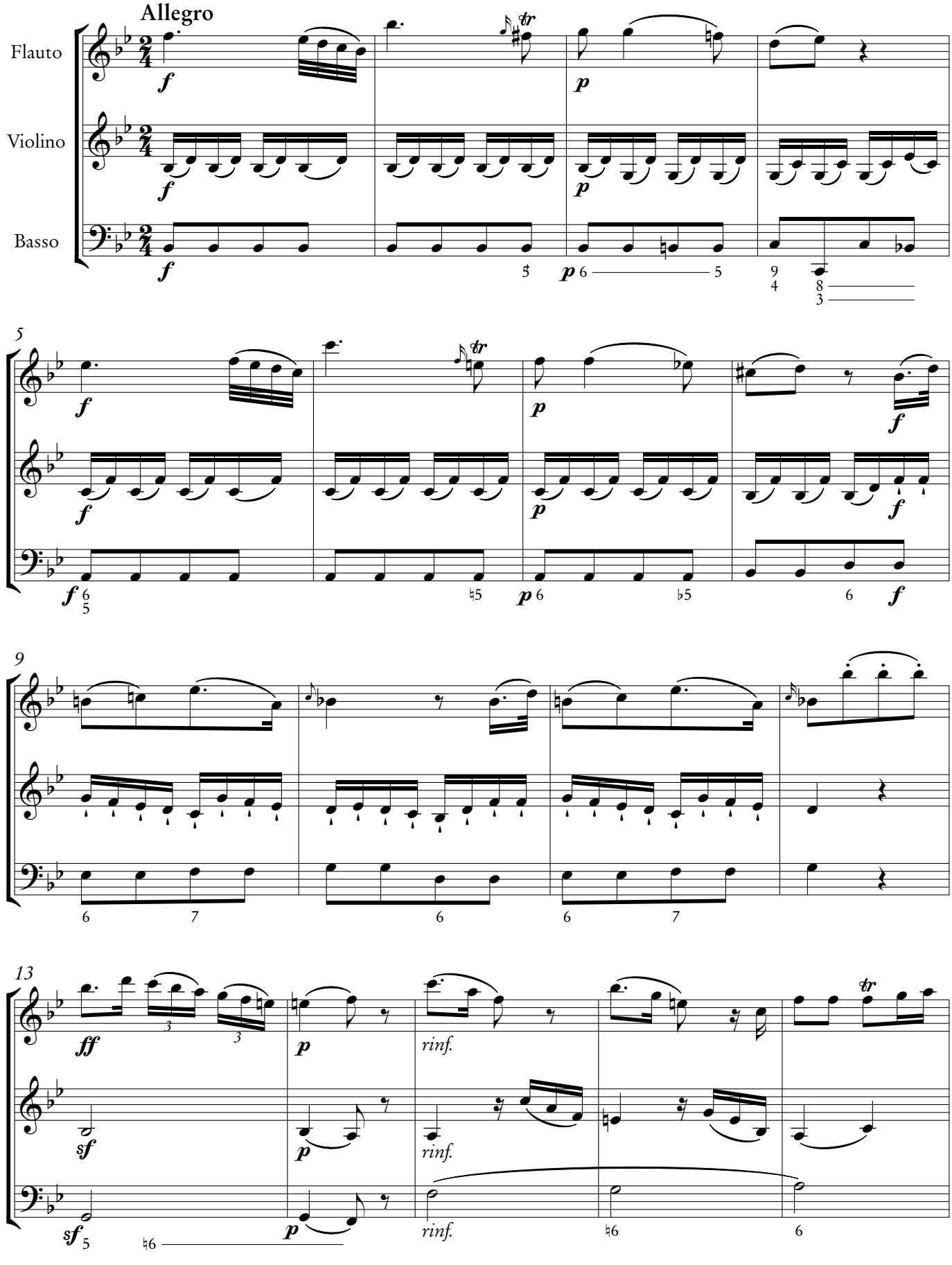

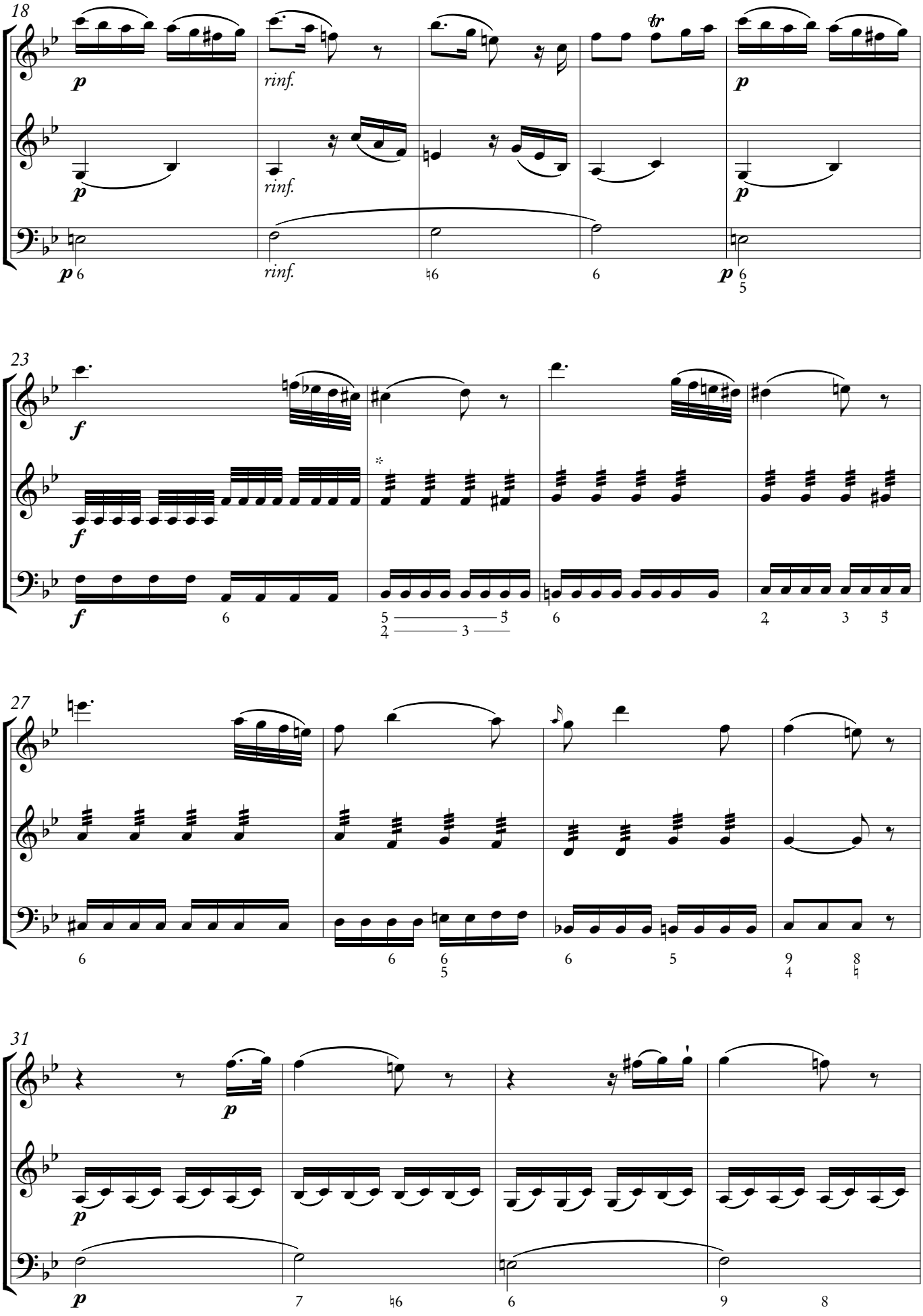

*Se kommentarer angående notationen av tremolon.

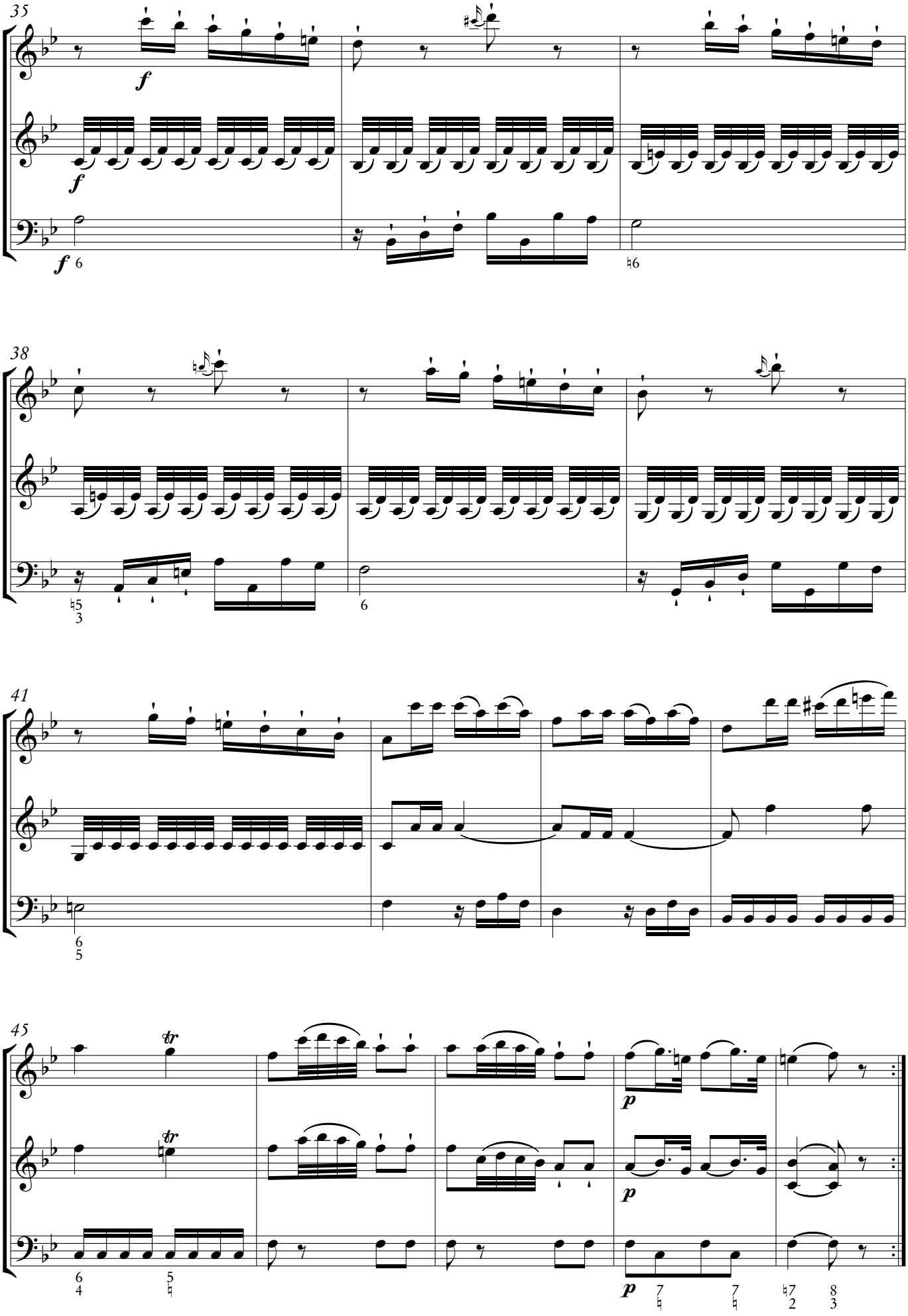
35
38
41
45
tr
tr
p
p
p

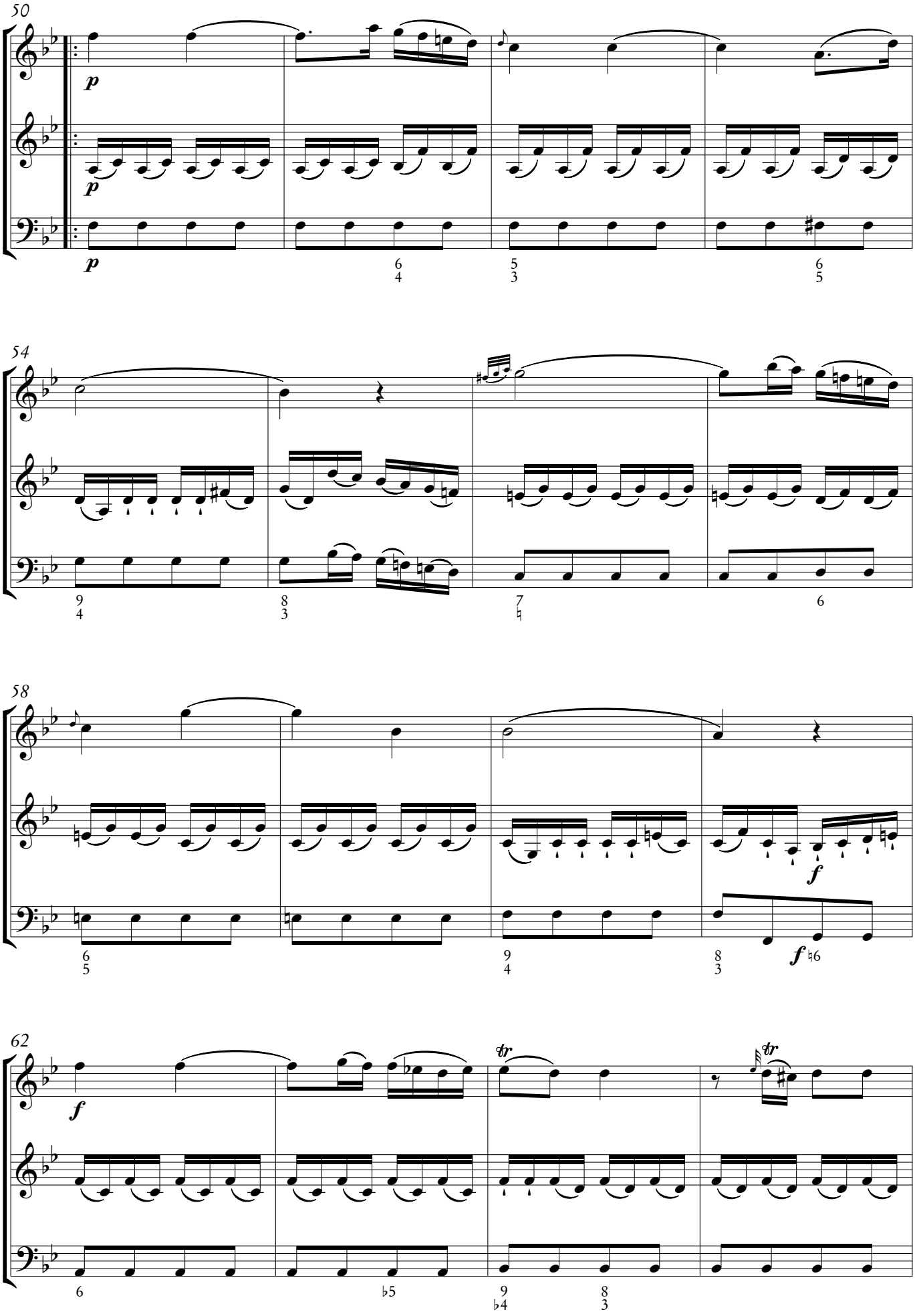
50
p
p
p
6
4
5
3
6
5
54
9
4
8
3
7
♮
6
58
6
5
9
4
8
3
f
f ♮6
62
f
tr
tr
6
♭5
9
♭4
8
3

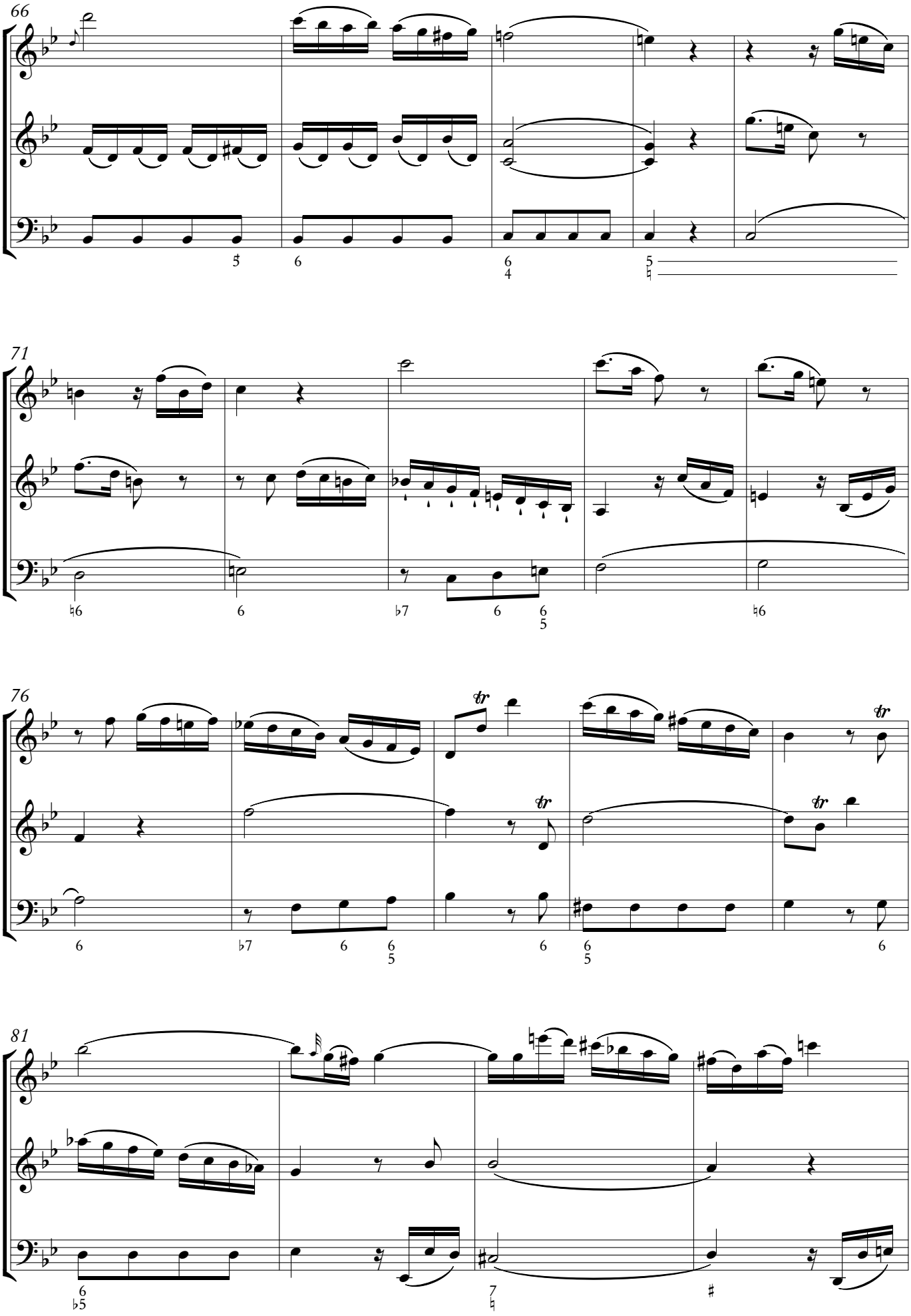
66
71
76
81
tr

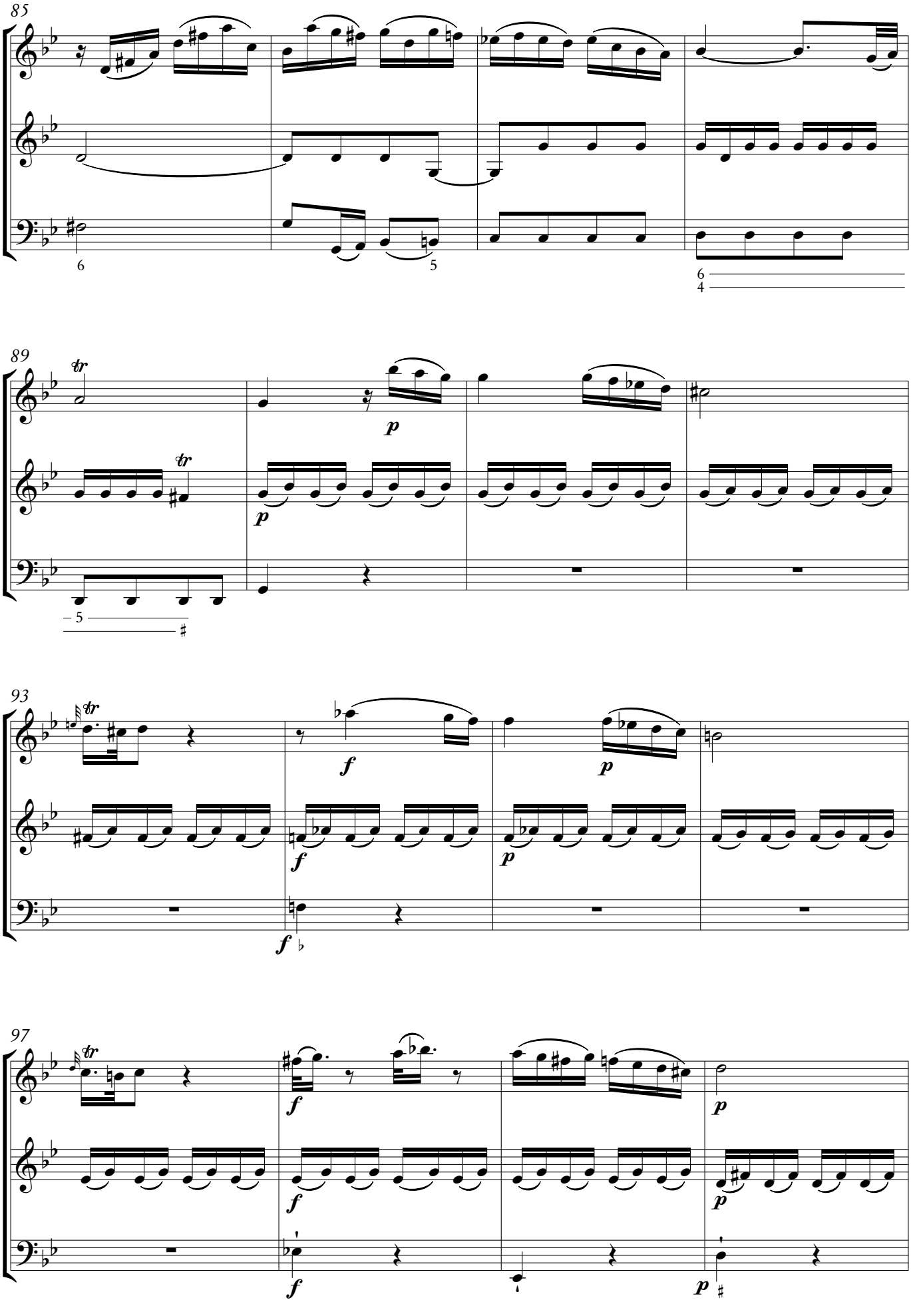
85
89
93
97
p
f

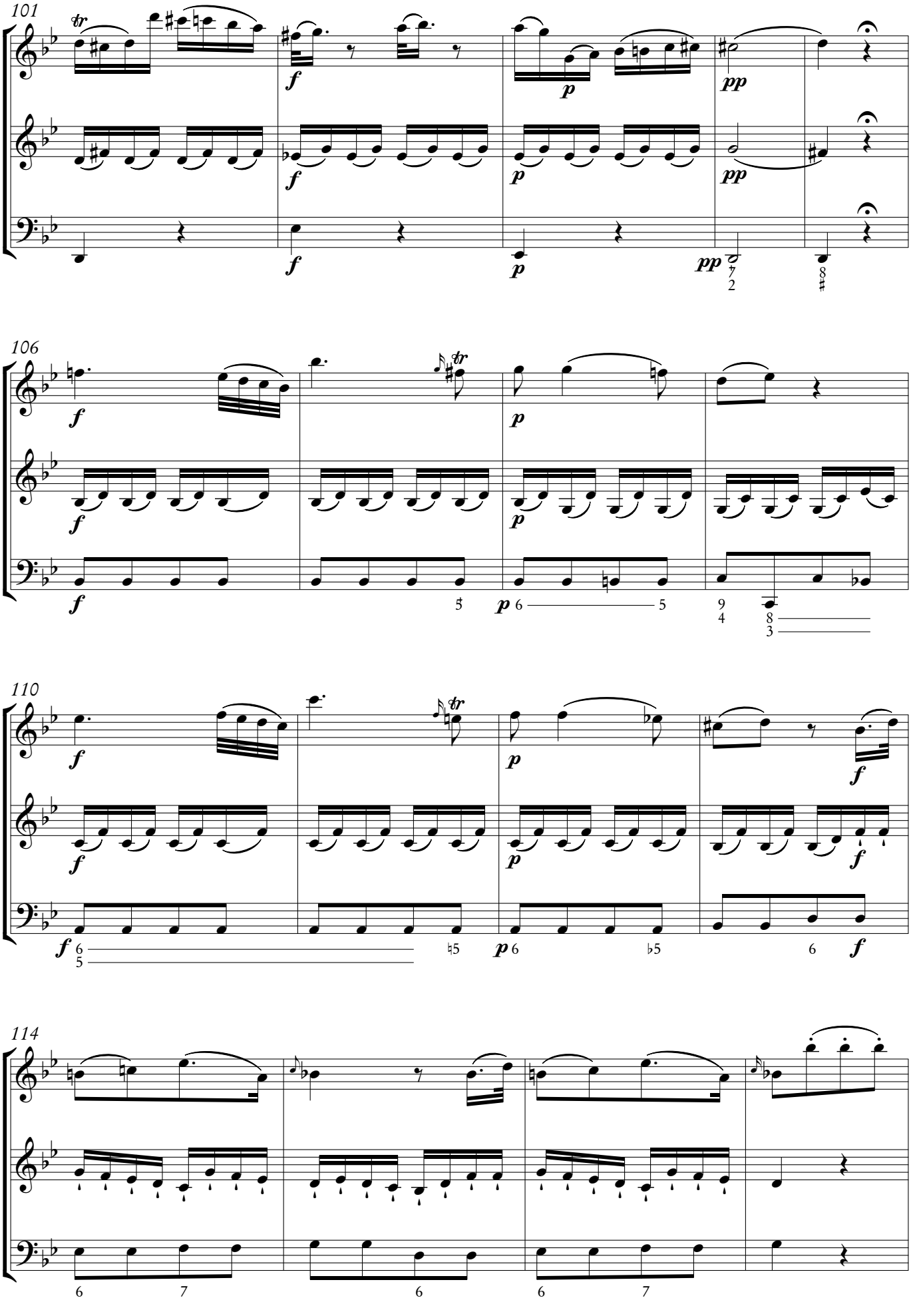
101
106
110
114

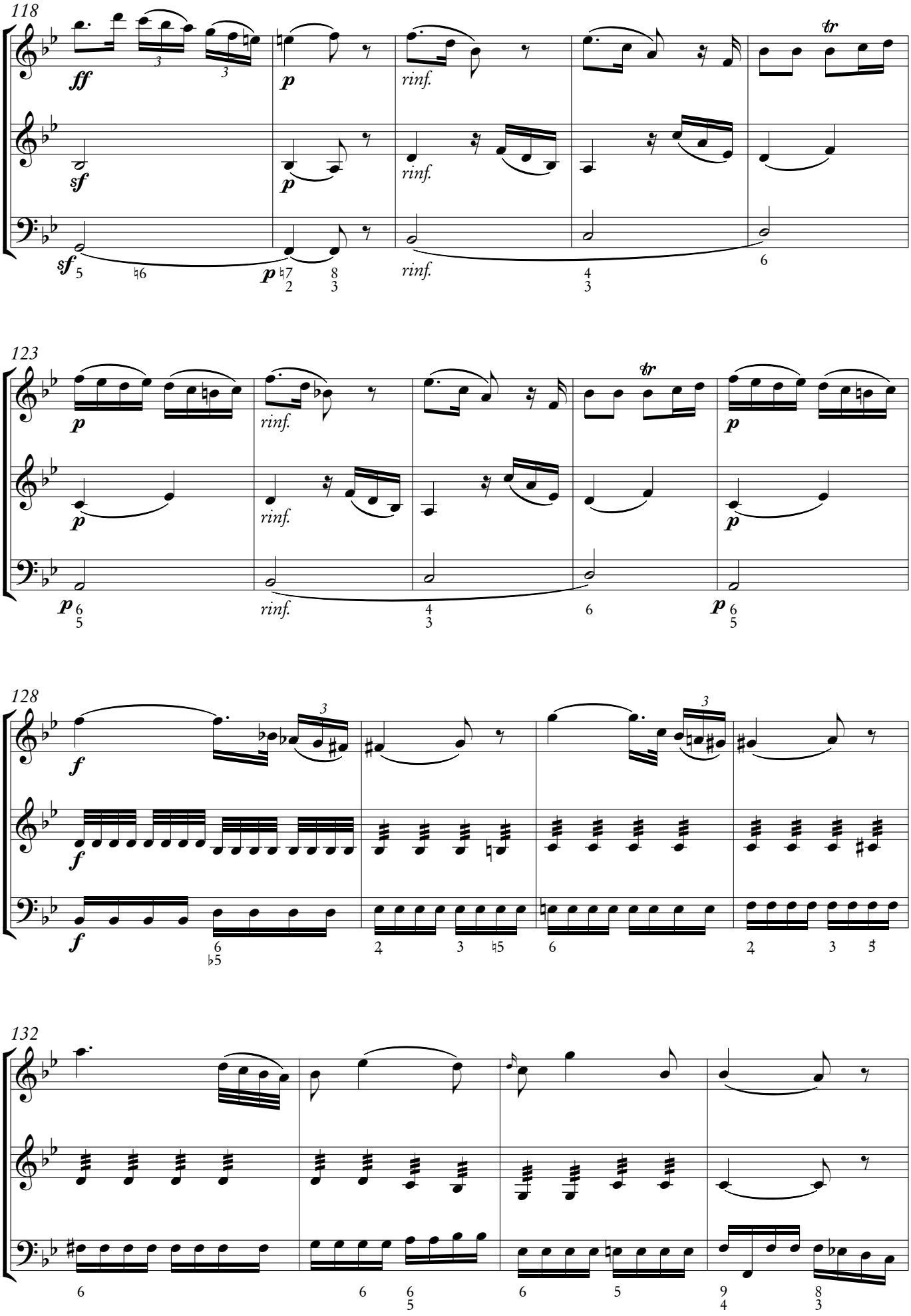
118
ff
sf
p
rinf.
tr
123
128
f
132

136

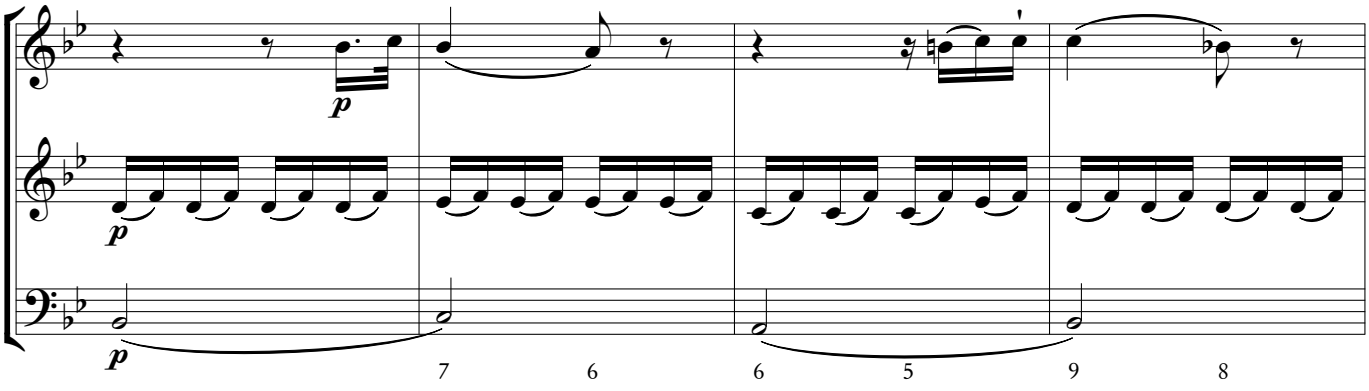

140

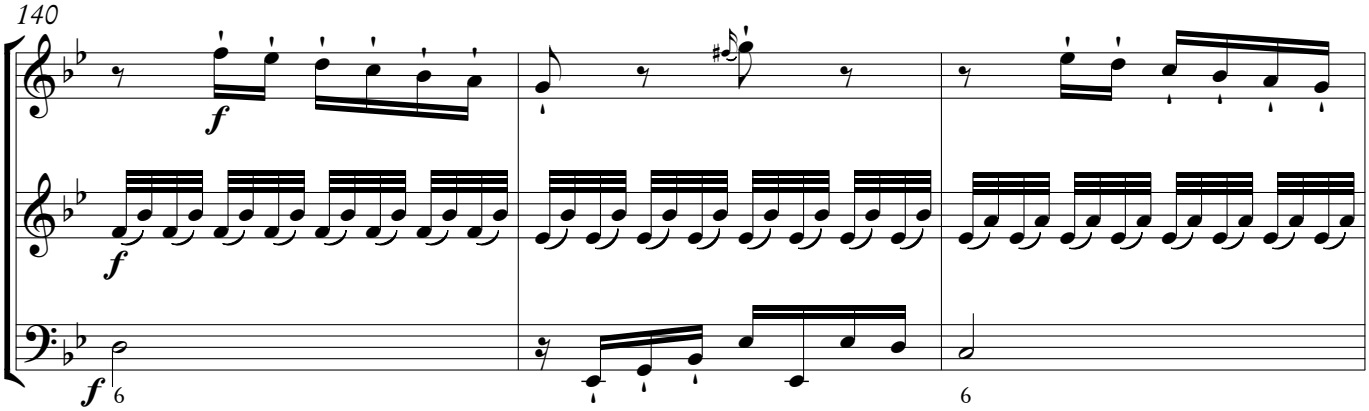

143

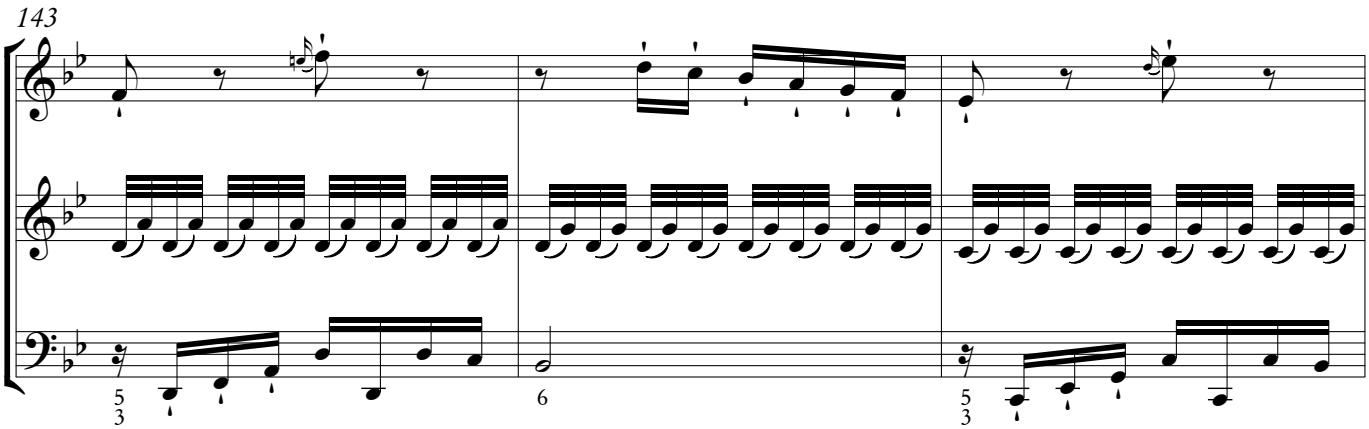

146

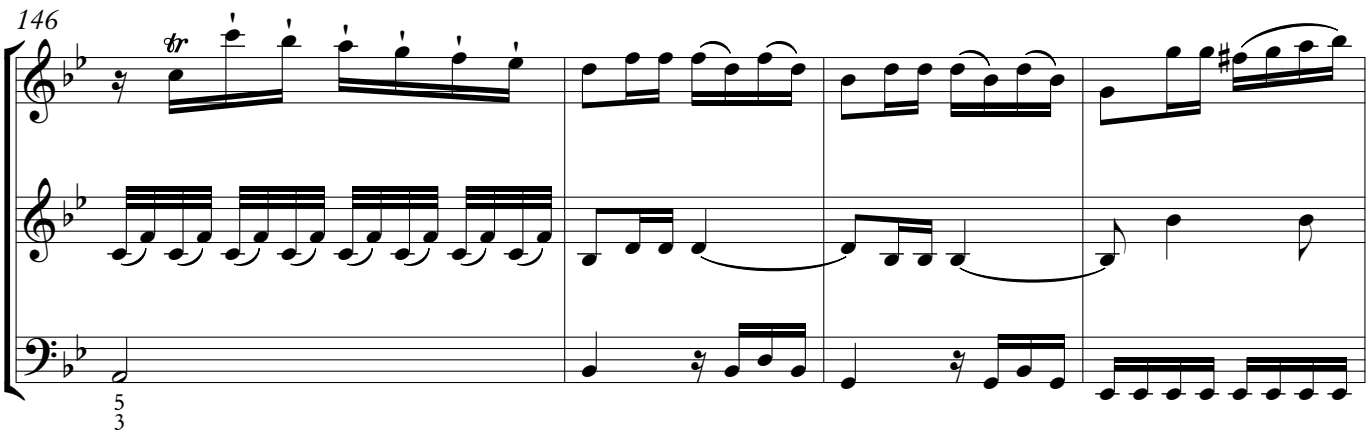

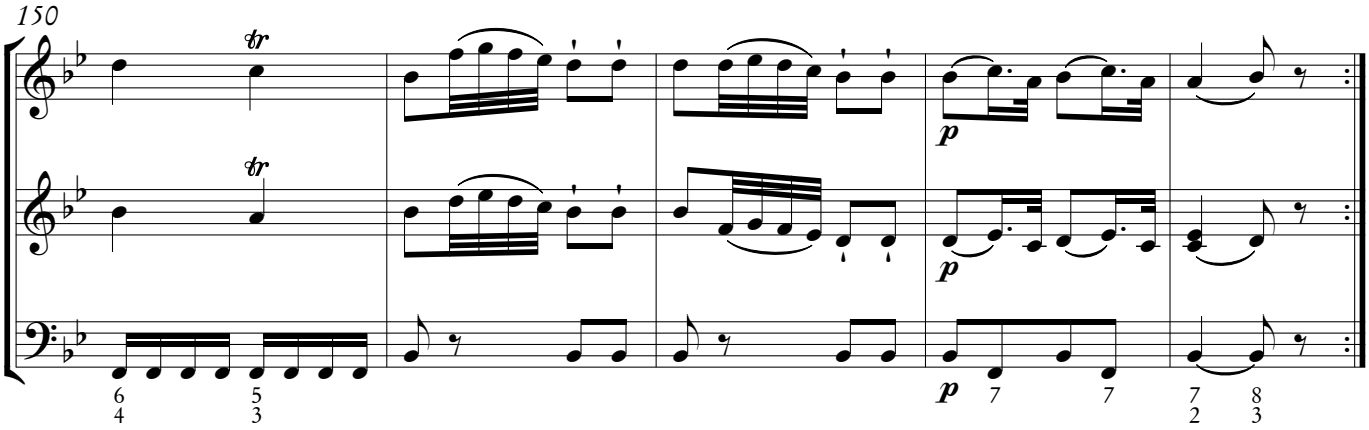
150
tr
tr
p
p
p
7
7
6
4
5
3
7
2
8
3

2

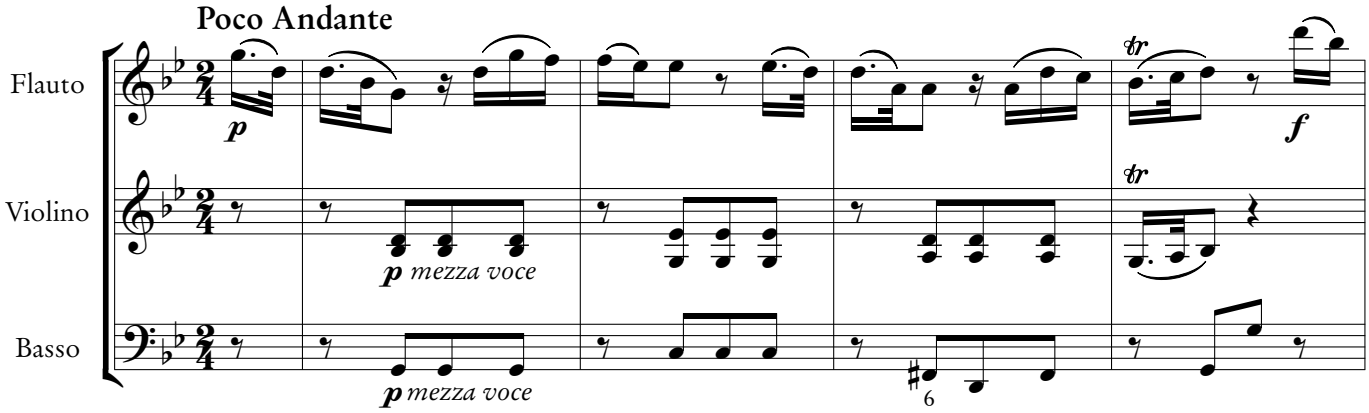
Poco Andante
Flauto
Violino
Basso
p
p mezza voce
p mezza voce
tr
tr
f
6

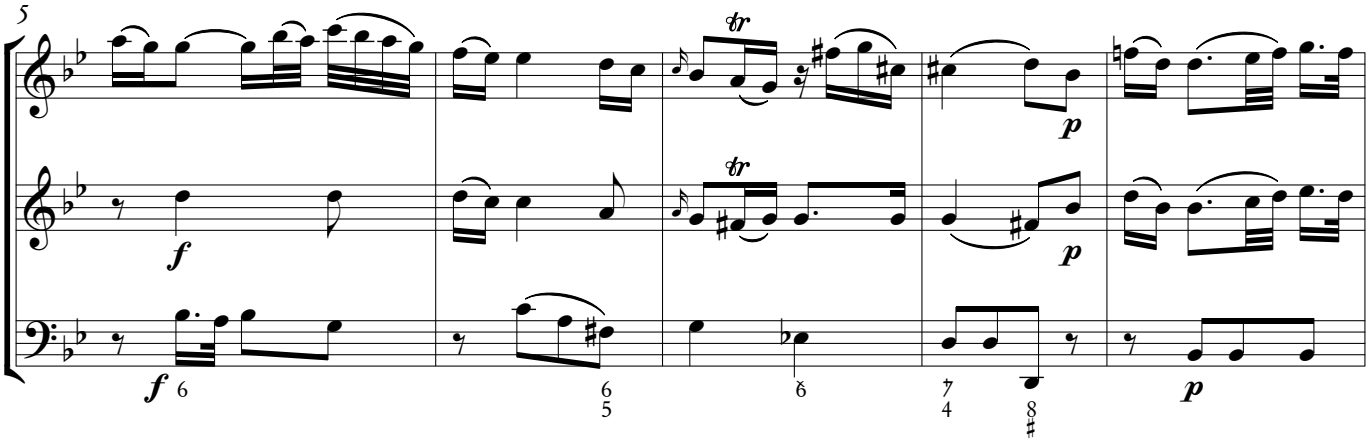
5
tr
tr
f
f
p
p
p
f 6
6
5
6
7
4
8
♯

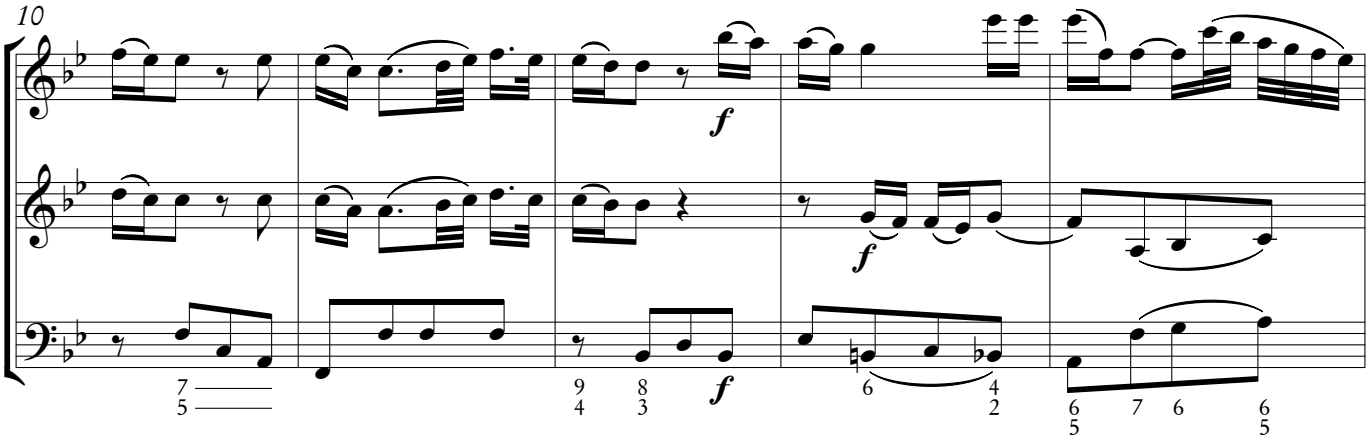
10
f
f
f
7
5
9
4
8
3
6
4
2
6
5
7
6
6
5

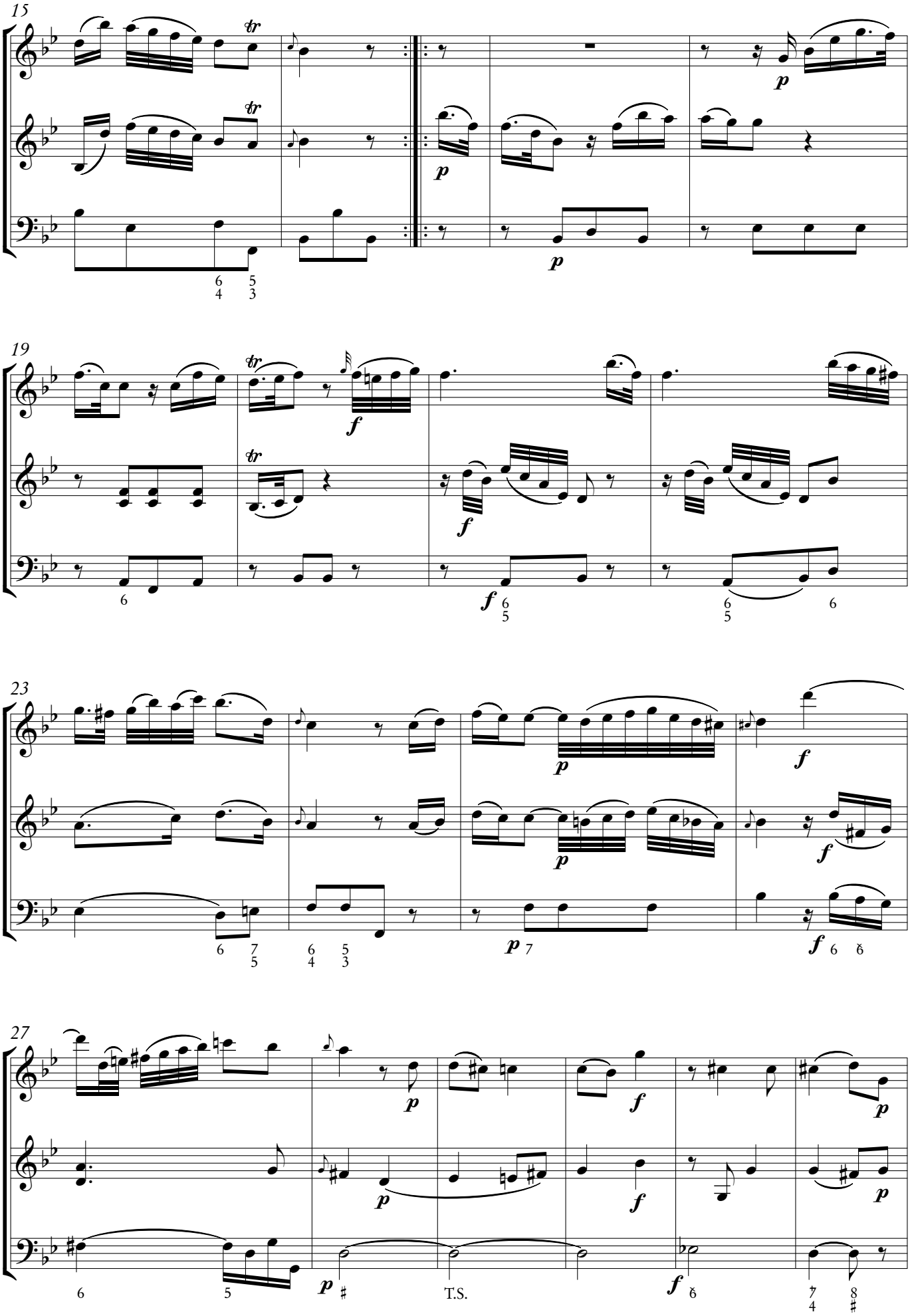
15
19
23
27
T.S.

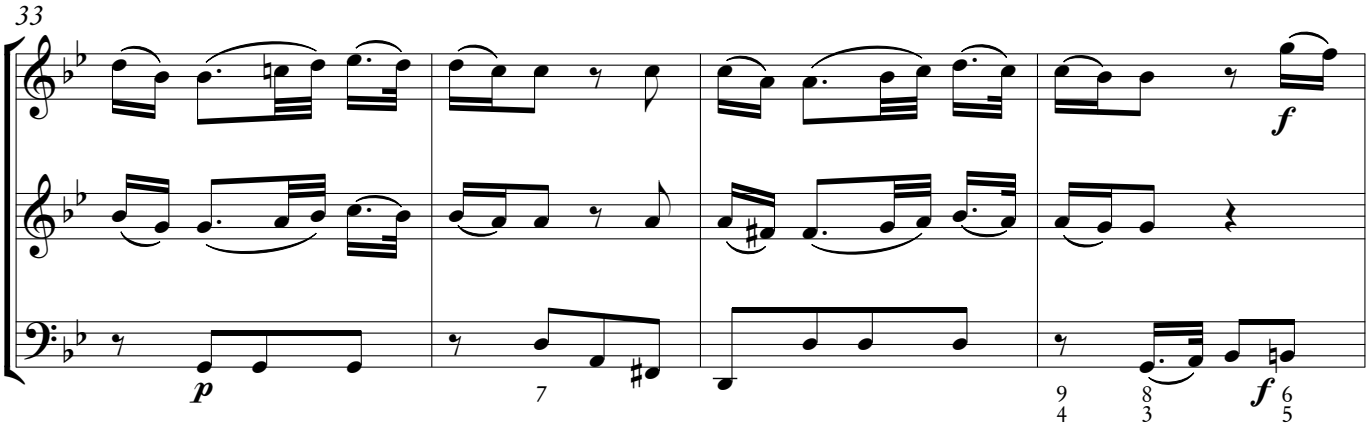
33
p
f
f

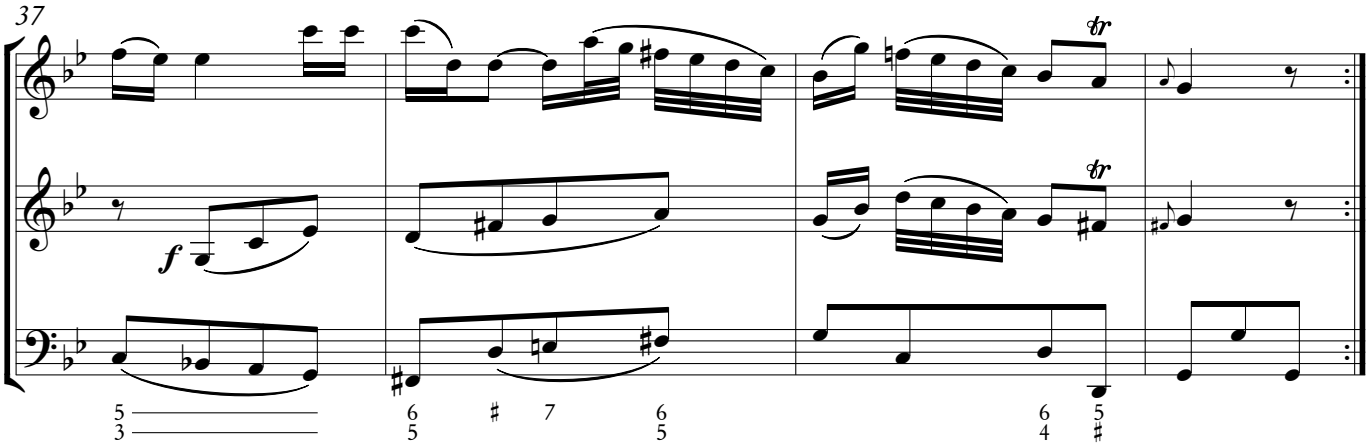
37
f
tr
tr

3

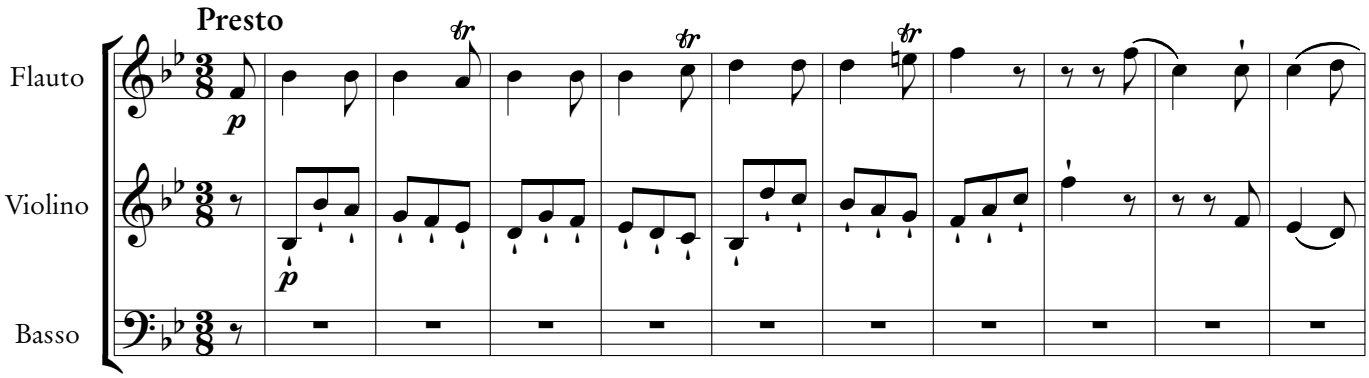
Presto
Flauto
Violino
Basso
p
p
tr
tr
tr

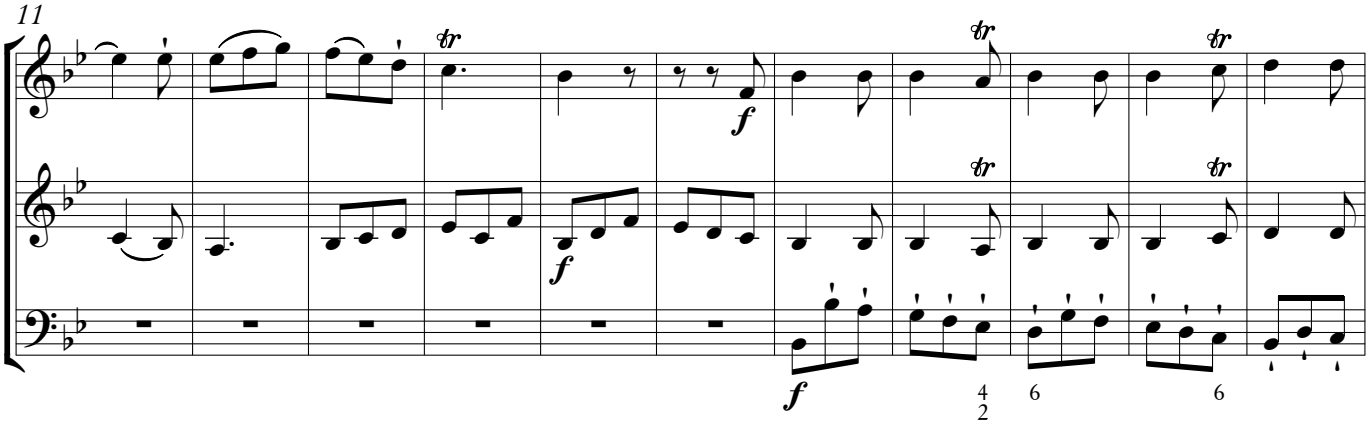
11
tr
f
f
tr
tr
tr
f

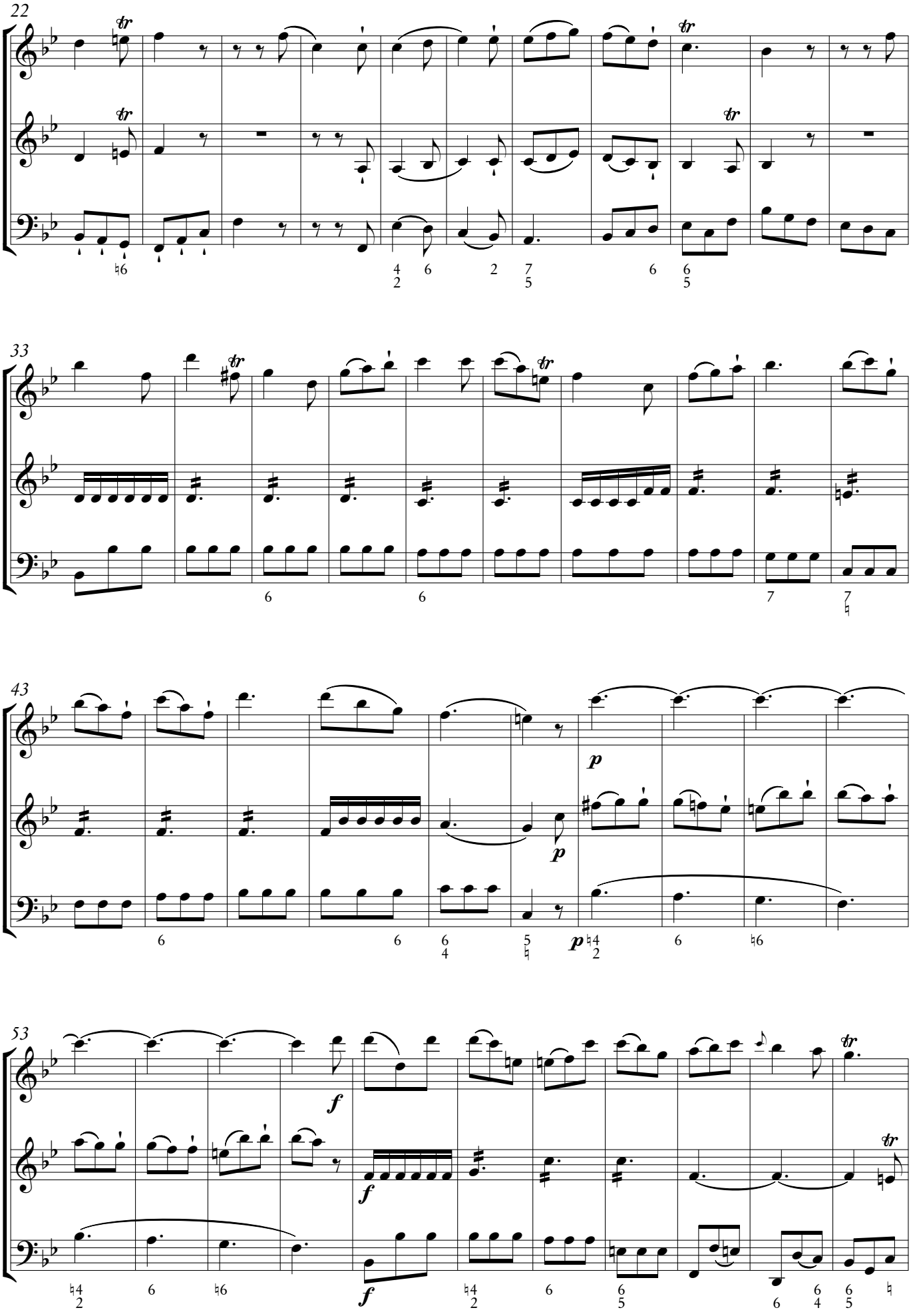
22
33
43
53
tr
p
f

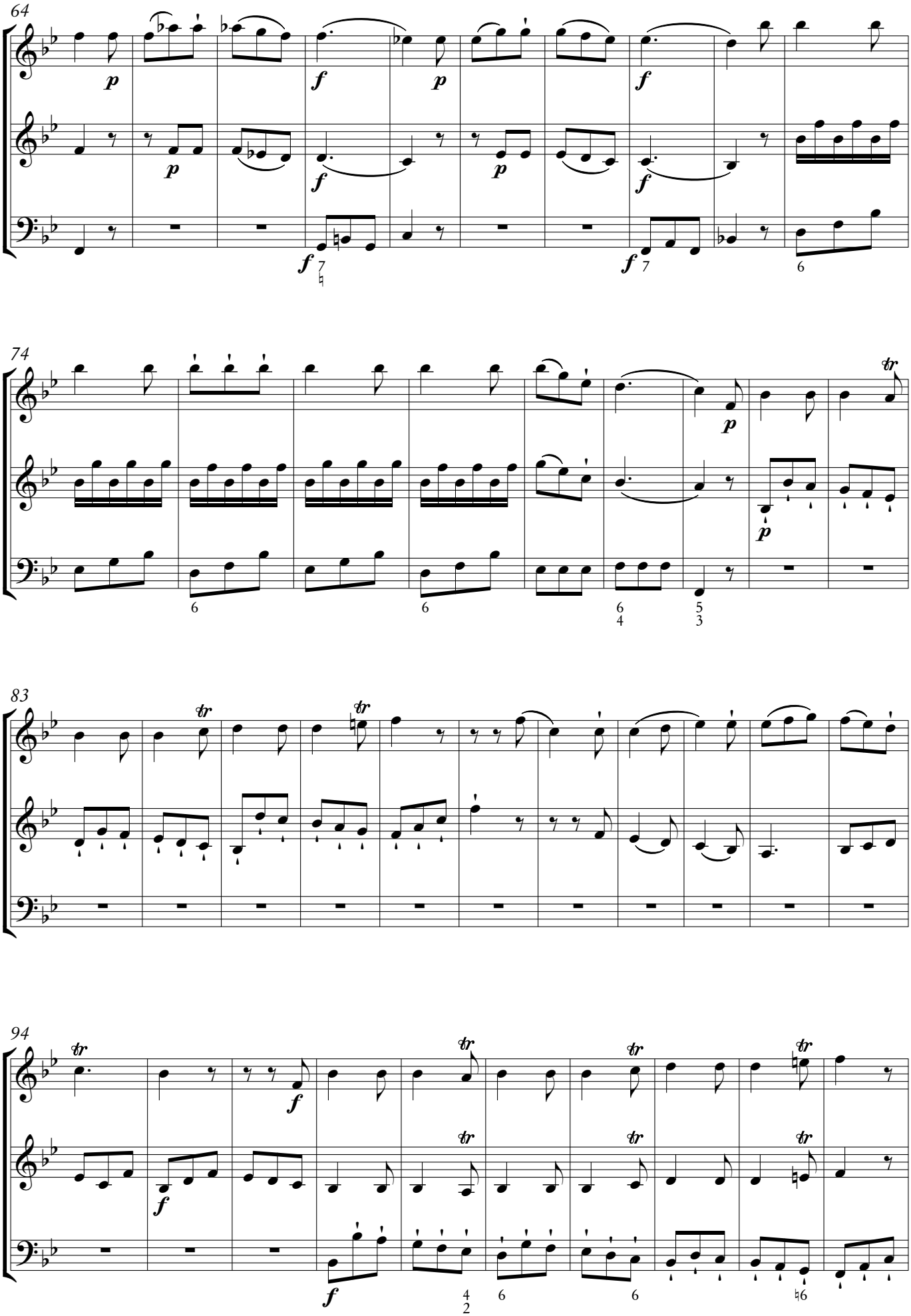
64
74
83
94

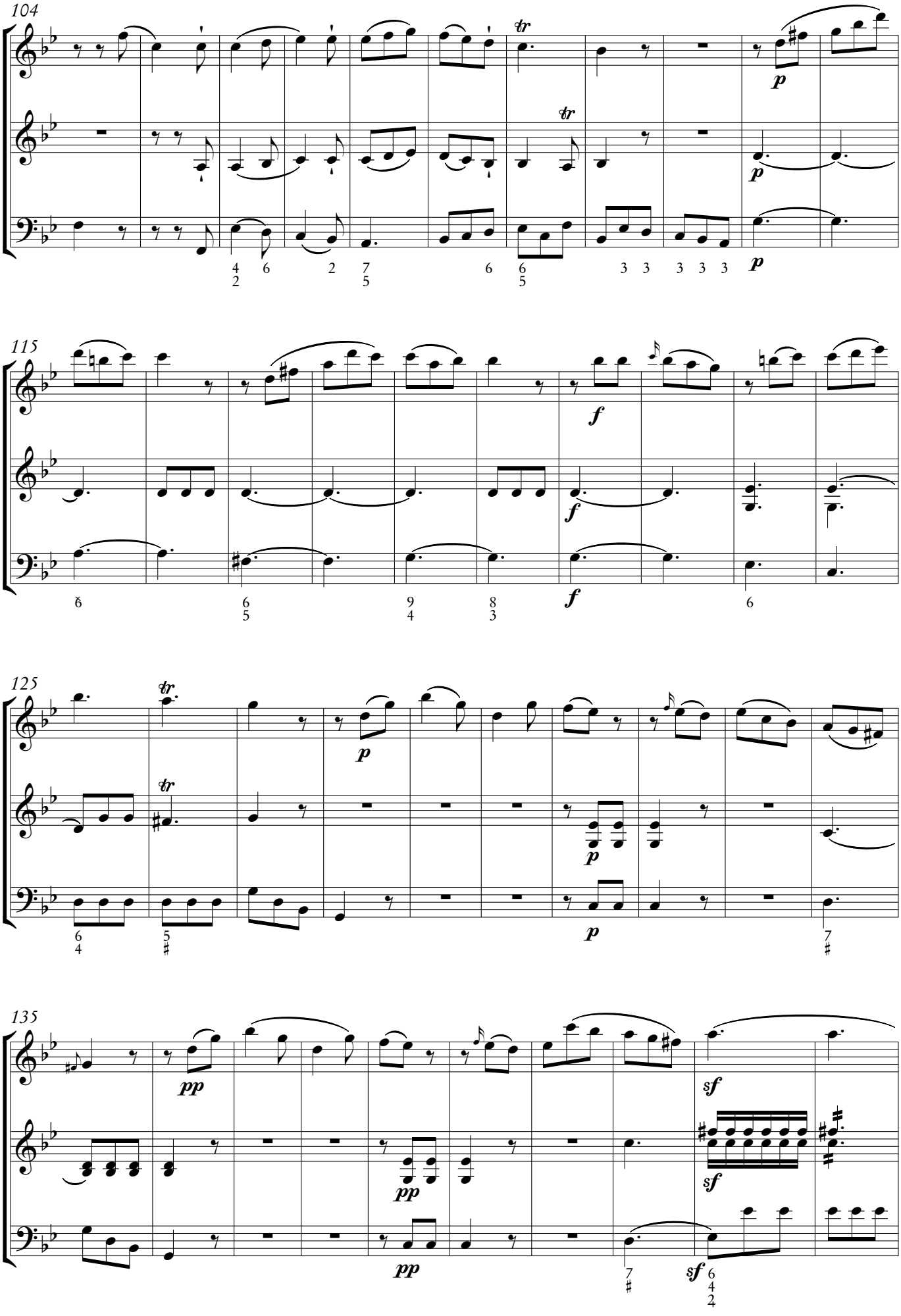
104
115
125
135

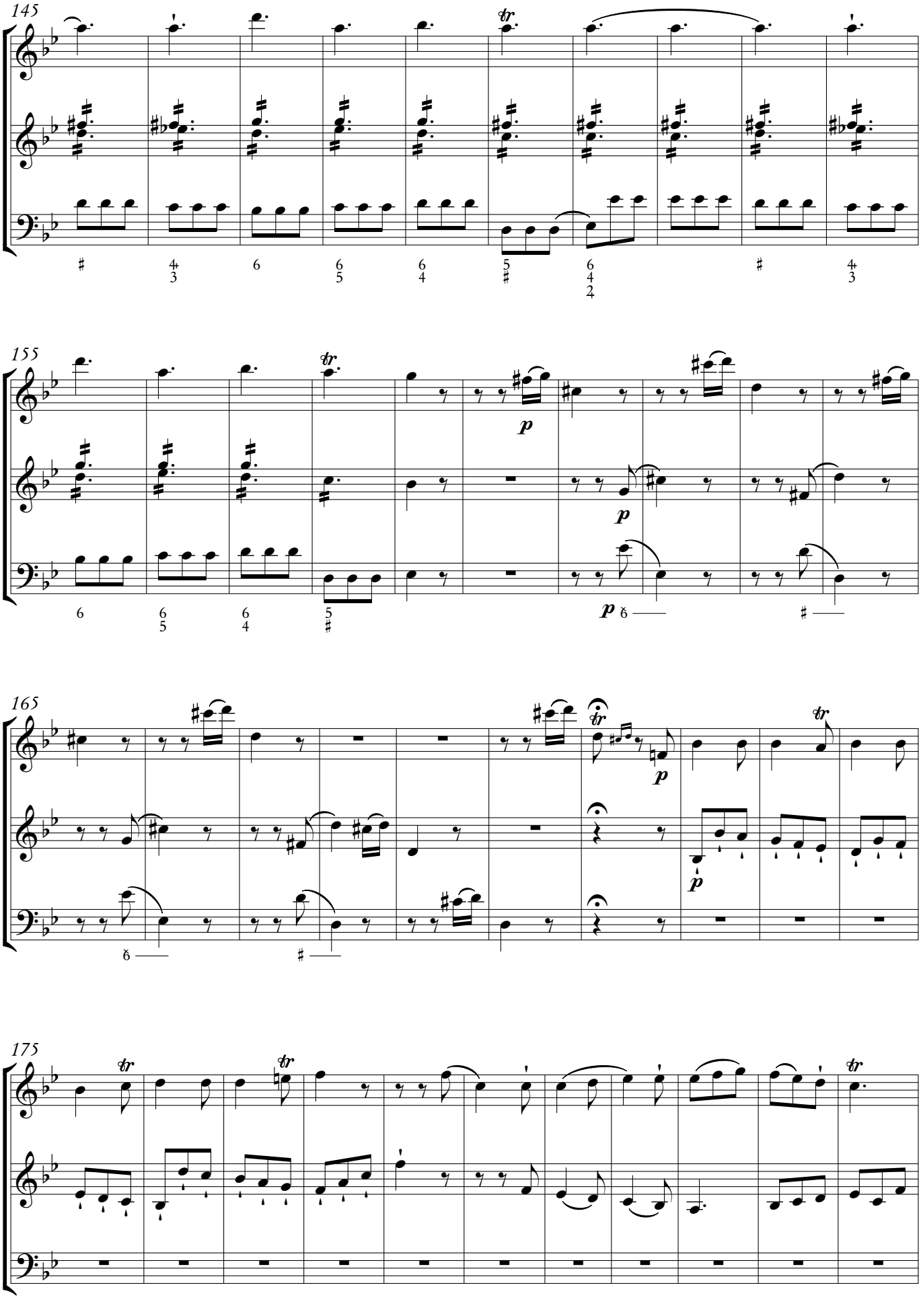
145
155
165
175
p
tr

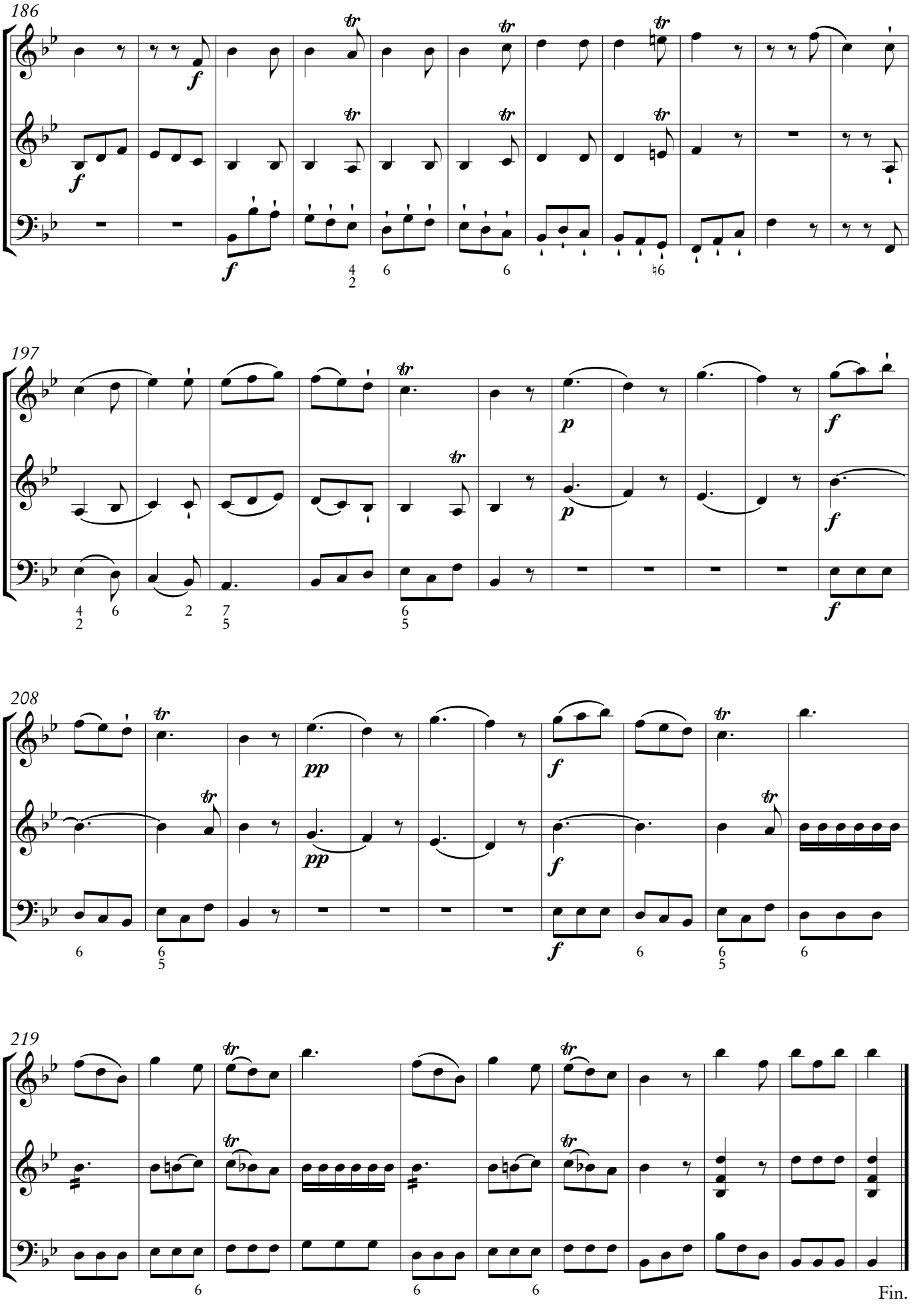
186
197
208
219
Fin.

Johan Fredrik Grenser

Den tysk-svenske tonsättaren, oboisten och flöjtisten Johan Fredrik Grenser föddes in i en musikerfamilj i Dresden år 1758. Han fick sin musikaliska utbildning i Dresden innan han kom till Stockholm i tonåren. Han verkade från 1770-talet som musiker i Kungliga Hovkapellet, först som oboist, sedan som flöjtist. Han var en uppskattad musiker och mycket produktiv tonsättare i ett otal genrer. Grenser dog i Stockholm den 17 mars år 1795.

© Levande musikarv

Johan Fredrik Grenser

The German-Swedish composer, oboist and flautist Johan Fredrik Grenser was born into a family of musicians in Dresden in 1758. He received his musical education in Dresden before he came to Stockholm as a teenager. He was active from the 1770s as a musician in the Royal Court Orchestra, first as an oboist, later as a flautist. He was a much-appreciated musician and very productive composer in a number of genres. Grenser died in Stockholm on 17 March 1795

© Levande musikarv. Transl. Nicole Vickers

Kritisk kommentar

Källmaterial
Källmaterialet för utgåvan utgörs av en uppsättning stämmor (partitur saknas). Dessa är Flöjt I (**S1**), Flöjt II (Trio 1–4) och Violin (Trio 5 & 6) (**S2**), samt en Generalbasstämma (**S3**). Stämmorna finns i Musik- och Teaterbiblioteket.

Text från källorna
Omslag, handskrivet:

”VI. Trios, / Op. 1. / per / Due Flauti, ovvero Flauto e Violino, / con Basso. / da Joh. Fredr. Grenser. / Tryckta inb. stämmor – iii. 13.”

Omslag till stämmorna, handskrivet:

”Six Trios [N. 31] / a / Deux Flutes et Basse / par / J.F. Grenser / Oeuvre 1. / Flauto Primo.”

[Motsvarande för ”Flauto Secondo” och ”Basso”.]

Bibliotekskort:

”C 2/Sv.-R / Grenser, J.F. / [Triosonat.] Six Trios … / Hummel. / FlöjtI. / K.M.A.”

[Motsvarande för ”Flöjt II o Violin.” och ”Basso.”]

Försättsblad, tryckt. Samma för alla stämmor:

> SIX TRIOS / Quatre / A DEUX FLUTES & BASSE / Deux / A FLUTE VIOLON & BASSE / *Composées et Dedicées* / A MONSIEUR ERIQUES NOER, / *Amateur de Musique* / *à Stockholm* / Par / J.F. GRENSER, / Musicien de Chambre de la Majesté / *le Roi de Suede* / Oeuvre Premier / Chés I.I. HUMMEL / *à Berlin avec Privilége du Roi,* / *à Amsterdam au Grand Magazin de Musique* / *et aux Adresses ordinaires.*

Kommentarer
Källorna till utgåvan var inte alltid konsekventa och tydliga, och flera ändringar har gjorts i utgåvan. Nedan nämns generella ändringar som gäller för hela utgåvan.

Enligt tidens konvention skrevs inte förtecken ut i direkt påföljande toner över taktstrecken. Dessa har genomgående lagts till i utgåvan utan vidare kommentar (ett typiskt exempel finns i Trio 4, Allegro, t. 97, där d♯2 saknar korsförtecken i källan). Många förtydligande förtecken har också okommenterat lagts till (t.ex. återställningstecknet i Trio 4, Allegro, t. 27, Fl. I).

I **S3** (Basso) skrevs besiffringen sammanhållet i de fall den skiftar över en ton. I utgåvan har besiffringen skrivits på en metriskt tydlig position då denna varit uppenbar, medan den i andra fall skrivits efter källan. Exemplet i bilden, från Trio 4, Amoroso Con Trio, t. 9–10, kan jämföras med utgåvans placering av samma takter, som följer flöjternas melodi.

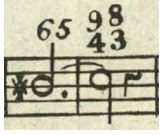

Trioler var sällan utskrivna i källmaterialet men har förtydligats i utgåvan. Slutligen har bågar vid förslag matchats mellan stämmorna i de tämligen sporadiska fall de förekommit.

Trio IV

1. Allegro

Allmänna kommentarer

Källornas balkning har i allmänhet behållits. Ett genomgående undantag har dock gjorts för motivet till höger. Motivet var omväxlande balkat 4+2 eller över hela takten, visad i bild till höger. Den senare varianten valdes för utgåvan. Ändrade takter är: Fl. II, t. 32, 34, 72 & 74.

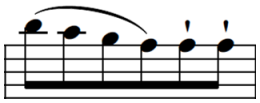

I källorna (**S1** & **S2**) drogs bågarna för motivet till höger på olika vis utan någon tydlig logik. Dessa har därför standardiserats till den vanligaste varianten, visad till höger. Detaljer kring de takter det gäller nämns i kommentarerna.

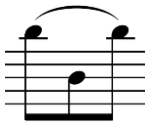

Takt	*Instrument*	*Kommentar*
1	*Tutti*	*f* tillagt.
6	Fl. II	Båge lades till i analogi med t. 14.
7	Fl. I & II	Bågar lades till i analogi med t. 104.
26	Fl. II	Kil lades till i enlighet med Fl. I.
31	Fl. II	Båge lades till i analogi med motsvarande motiv. *p* flyttades i utgåvan. I **S2** på tredje taktslaget.
31	Basso	*p* flyttades till t. 31 i enlighet med Fl. II. I t. 32 i **S3**.
47	Basso	*p* lades till i enlighet med Fl. I & Fl. II.
54	Fl. I	Båge lades till i enlighet med Fl. II & Basso.
67	Fl. I	*p* flyttades i utgåvan. I **S1** på tredje taktslaget.
69	Fl. I	Båge förlängd i analogi med motsvarande motiv. Mellan c♯3–c♯2 i **S1**.
73	Basso	Båge förlängd i analogi med t. 69. Mellan c♯–A♯ i **S3**.
75	Fl. I & II	*tenuto* lades till i Fl. II i enlighet med Fl. I. *f* och *tenuto* skrivet som på bilden i **S1** (Fl. I). 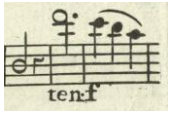
78	Fl. I & II	*tenuto* lades till i Fl. II i enlighet med Fl. I. *f* togs bort i Fl. I.
81	Fl. II	Artikulation ändrad till staccatoprickar i enlighet med Fl. I. Skrivet som kilar i **S2**.
82, 84	Basso	Bågarna förlängdes i analogi med motsvarande motiv i Fl. I och Fl. II. I **S3** gick bågen till de sista 32-delarna (till A♯ respektive G♯).
83	Fl. II	Drill lades till och bågen förkortades i enlighet med Fl. I.
86	Basso	Kil lades till på första a♯ i analogi med t. 87–88.
92–93	Fl. I & II	Bågen i t. 93 lades till i Fl. I i enlighet med Fl. II. I **S1** endast överbindning mellan t. 92–93. Överbindning mellan t. 92–93 lades till i Fl. II i enlighet med Fl. I. I **S2** endast båge mellan a1–g♯1, t. 93.
93	Fl. II	*p* flyttades i enlighet med Fl. I och Basso. I **S2** på andra taktslaget.

96	Fl. I	Första bågens placering otydlig i **S1**. Kan evt. vara från c2–c2. Jfr bild. 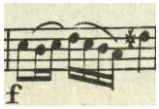
123	Fl. II	Kil lades till i enlighet med Fl. I.
126	Fl. I	Båge förlängd i analogi med motsvarande motiv. Mellan e3–e2 i **S1**.
128	Fl. II	*p* flyttades från tredje slaget till åttondelen före. Balkningen ändrades och bågen förlängdes i analogi med motsvarande motiv. Skriven som på bilden i **S2**. 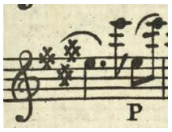
128	Basso	Båge lades till i analogi med t. 31. *p* flyttades till t. 128 i enlighet med Fl. II. I t. 129 i **S3**.
129	Basso	Besiffring lades till i analogi med t. 32.
134	Basso	Båge lades till i analogi med t. 37.
135	Fl. I	Båge förkortad i enlighet med Fl. II. Dragen över hela takten i **S1**.
2. Andante		
Allmänna kommentarer		
Även om satsen är skriven i E-dur, har källorna vid många tillfällen korsförtecken inskrivna för d♯, även där de inte är strikt nödvändiga. I utgåvan har dessa förtecken tagits bort utan vidare kommentar, såväl i noterna som i besiffringen.		
Takt	*Instrument*	*Kommentar*
1	*Tutti*	*f* tillagt.
9	Fl. II	Första bågen flyttad från f♯2–e2 till e2–d2, i analogi med Fl. I, t. 11.
14	Basso	Båge lades till i analogi med t. 30.
17	Fl. II	Drill lades till i enlighet med Fl. I.
23	Fl. I	Båge lades till från e3–g2 i enlighet med Fl. II.
3. Amoroso Con Trio		
Takt	*Instrument*	*Kommentar*
7	Fl. I, Fl. II	Bågar lades till i analogi med Fl. II, t. 23.
12–13	Fl. I	Båge ändrad i analogi med motvarande motiv. Skrivet som på bilden i **S1**.
14	Basso	Båge lades till i analogi med t. 2, 6 & 17.
15	Fl. I	Båge lades till i enlighet med Fl. II.
20	Fl. I	Båge förkortad i enlighet med Fl. II. Mellan a2–a2 i **S1**.
22	Basso	Båge lades till i analogi med t. 2, 6 & 17.
23	Fl. I	Båge lades till i enlighet med Fl. II.
25	Fl. I	Återställningstecken tillagt.
26	Fl. I	Första bågen förlängd i analogi med t. 42. Mellan g2–e2 i **S1**.
28	Fl. I	Första bågen förlängd i enlighet med Fl. II. Mellan h1–d2 i **S1**.

27	Fl. I	Förtecknen i takten är skrivna enligt källan. Då källan insisterar på det överstigande tonsteget g♯2–f2, valdes att behålla dem. I takterna 43 och 46 har dock överflödiga korsförtecken tagits bort.
33	Fl. I	c♯2 var ett d♯2 i **S1**. I jämförelse med de andra stämmorna och melodin i t. 35 ett uppenbart feltryck som korrigerats i utgåvan.
35	Fl. I	Bågen mellan g2–f2 lades till i analogi med t. 33.
36	Fl. II	*p* flyttades från t. 37 till upptakten. Samman med Fl. I och Basso i **S2**.
41	Fl. I	Återställningstecken tillagt.
45	Fl. I	Återställningstecken tillagt.

Trio V

1. Allegro

Allmänna kommentarer

Motivet i bilden är ofta förekommande i allegrot men ojämnt noterad i källorna; omväxlande med eller utan kilar och drillar. Då det är svårt att avgöra om den inkonsekventa noteringen är med avsikt eller inte, har motivet i detta avseende noterats helt efter källorna. Däremot har bågar lagts till där de saknades i källan (t. 21, Vl., respektive t. 85, Fl.).

Takt	*Instrument*	*Kommentar*
1	*Tutti*	*f* tillagt.
8	Vl.	Kilar tillagda på första 4-delen i analogi med passagen i övrigt.
21	Basso	5/3 lades till i besiffringen. Endast streck i **S3**. t. 20–22 visas i bilden. 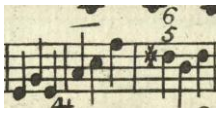
25	Vl.	Båge från e2–c2 borttagen i analogi med t. 27 & 101.
28	Basso	5/3 lades till i besiffringen. Endast streck i **S3.**
37, 45	Fl.	Artikulationen skiljer sig mellan dessa två annars identiska takter. Då inget talar tydligt för endera varianten har de noterats efter källan.
47	Vl.	Båge lades till på tredje taktslaget i analogi med t. 124.
52	Fl.	*p* flyttades i enlighet med Vl. och Basso. Under första d2 i **S1**.
52	Vl.	Takten noterad efter källan, men det förefaller rimligt att fraseringen ska motsvara den i t. 129.
71	Fl.	Balkningen i Fl. ändrades i enlighet med Vl. Skrivet som på bilden i **S1**. 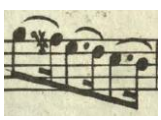
90	Fl.	Bågen otydlig i **S1**, d2–c3 förefaller rimligast. Jfr bild. 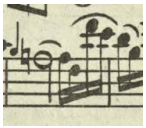
104, 106	Basso	Streck lades till i besiffringen i analogi med t. 102.

114	Vl.	Båge ändrad i analogi med t. 37, 45 & 121. Skrivet som på bilden i **S2**. 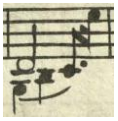
128	Vl.	*f* flyttades i analogi med t. 51 och i enlighet med Fl. Vid g+e1 i **S2**.
129	Fl.	*p* flyttades i enlighet med Vl. och Basso. Under första g2 i **S1**.
130	Basso	Besiffring ändrad till 8/3 för konsekvent stämföring. Skrivet som 5/3 i **S3**.
2. Adagio		
Takt	*Instrument*	*Kommentar*
1	*Tutti*	*f* tillagt. Kombinationen med *mezza voce* kan framstå som motsägelsefull, men här tycks *mezza voce* indikera en karaktär för satsen, medan *f* är tillagt för att kontrastera mot *p* i t. 8.
1–3	Vl., Basso	Artikulationen lades till i basen t. 2–3 i analogi med t. 1. Artikulation lades också till på upprepade toner i Vl. till att motsvara Basso.
4	Basso	7/5 lades till i besiffringen i analogi med t. 15.
7	Basso	6 lades till i besiffringen på 4e taktslaget. Endast streck i **S3**.
10	Vl.	*p* flyttades i enlighet med Basso. Otydlig position i **S2**, nära första g1.
12	Basso	6 i besiffringen under c1 flyttad i utgåvan. Vid e1 i **S3**. Båge lades till sista 4-delen i analogi med passagen i övrigt.
12	Fl.	*f* flyttades till upptakten. I **S1** på första taktslaget i t. 13.
13	Basso	*f* på sista 4-delen lades till i enlighet med Fl. och Vl. Bågen på sista 4-delen evt. från G–B. Balkning ändrad på tredje 4-delen. Jfr bild. 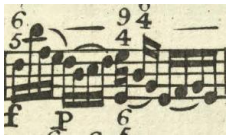
14	Vl.	Båge lades till mellan g–g1, tredje 4-delen, i analogi med passagen i övrigt.
17	Fl.	Båge lades till mellan f♯1–g1 i analogi med t. 6.
18	Basso	6 tillagd i besiffringen på fjärde taktslaget, endast streck i **S3**.
19	Fl.	Båge lades till mellan a1–g1 i analogi med t. 8.
20	Vl.	Artikulationen ovanligt skriven i **S2**. Ändrades i enlighet med Fl. Jfr bild. 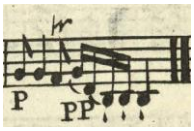

3. Presto

Allmänna kommentarer

Alla tremolon i violinstämman har noterats om i utgåvan. Detta gäller passagerna i t. 57–60, 73–77, 97–100, 122–127 & 130–135. I **S2** skrevs tremolon genomgående som på bilden, undantaget att t. 127 skrevs som två 4-delar med 16-delstremolo.

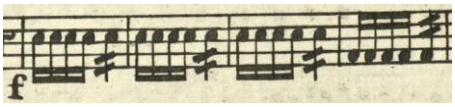

Kilarna i Vl. och Basso i Minore-partiet var inte konsekvent noterade mellan stämmorna. I utgåvan har kilar därför lagts till så stämmorna motsvarar varandra. För Vl. i t. 55–56 & 71–72; för Basso i t. 79 & 87–88.

Takt	*Instrument*	*Kommentar*
7	Basso	Båge mellan B–c togs bort i analogi med t. 39 & 111.
49	Basso	Dynamiken ändrades i enlighet med Fl. och Vl. Skrivet som *p* i **S3**.
62, 64	Basso	Positionen av ♯6 i besiffringen var otydlig i **S3**. En placering vid sista åttondelen i takten valdes i enlighet med flöjtens melodi. Liknande antydde besiffringen i t. 84 en förhållning men placerades på slaget i enlighet med Fl. och Vl. Jfr bild. 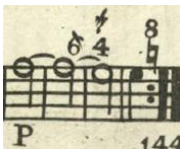
67–70	Basso	Streck lades till i besiffringen i analogi med t. 51–54.
81–82, 85–86	Basso	Bågarna flyttades i enlighet med Vl. Mellan d♭–c respektive e♭–d♭ i **S3**.
91–94	Basso	Streck lades till i besiffringen i analogi med t. 51–54.
97	Basso	*f* lades till i enlighet med Fl. & Vl.
111	Vl.	Båge lades till i analogi med t. 7 & 39.
140	Vl.	Kil lades till i enlighet med Fl. och Basso.

Trio VI

1. Allegro

Allmänna kommentarer

Bågarna i violinstämmans 16-delsrörelser var ojämnt noterade i **S2**. I inledningen var alla bågar utskrivna, medan det i återtagningens t. 106–112 saknades bågar i andra halvan av takten. Även i andra liknande passager saknades bågar. Rimligtvis ska dock passagerna motsvara varandra och bågar skrevs in i t. 50–67, 90–103, 106–113 & 136–139.

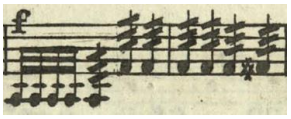

Violinstämmans tremolon var ovanligt noterade i **S2**, med fjärdedelar där åttondelar rätteligen borde vara. Likväl behölls originalnotationen i utgåvan, då andra lösningar i för hög grad skulle förändra notbilden. Däremot skrevs den första takten, liksom alla tremolon mellan två toner, ut till fullo för tydlighets skull. Detta gäller passagerna i t. 23–29, 35–41, 128–134, 140–146. Exempel på originalnotationen ges i bilderna till höger, tagna från t. 23–24 respektive t. 35 i **S2**.

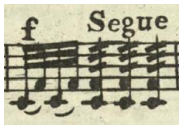

I passagerna 35–41 och 140–146 var artikulationen inkonsekvent noterad i **S1** (Fl.), där vissa takter saknade kilar. Dessa har lagts till i t. 40, 141, 143 & 145. Dessutom har bågar lagts till på alla förslag i analogi med t. 36, där bågen var utskriven i källan.

Takt	*Instrument*	*Kommentar*
1	*Tutti*	*f* tillagt.
2–3	Basso	Besiffringen ändrades i analogi med t. 107–108. Skrivet som på bilden i **S3**. 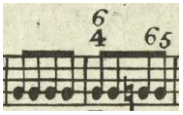
15	Vl.	*rinf.* ändrad i enlighet med Fl. och Basso. Skrivet som *sf* i **S2**.
17	Fl.	Drillen flyttades i analogi med t. 21 & 122. Över g2 i **S3**.
24	Basso	3 i besiffringen flyttad från tredje 16-delen till andra taktslaget i enlighet med melodin i Fl.
49	Vl.	Båge lades till från b1–a1 (överbindning med i **S2**).
50	Vl.	*p* lades till i enlighet med Fl. & Basso.
55	Vl., Basso	Bågarna tycks vara inskrivna i efterhand i **S3** (Basso), men inkluderades i utgåvan och överfördes till Vl. En båge lades även till i Vl. mellan g1–d1.
61	Vl.	Båge lades till i analogi med passagen i övrigt.
64	Vl.	Kilar tillagda i analogi med passagen i övrigt (t.ex. t. 60).
68–69	Vl.	Båge lades till från a1–g1 (överbindning med i **S2**).
83	Basso	Återställningstecken lades till i besiffringen i enlighet med Fl.
86	Fl.	Något otydligt om första bågen går från b1 eller a2 i **S3**. Jfr bild, t. 85–87. a2 valdes i utgåvan.
90	Vl.	Dynamiken ändrades till *p* i enlighet med Fl. Skrivet som *pp* i **S2**.
98	Basso	*f* lades till i enlighet med Fl. & Vl.
100	Vl., Basso	Dynamik ändrad till *p* i enlighet med Fl. Skrivet som *pp* i **S2** och **S3**.
104	Basso	*pp* lades till i enlighet med Fl. & Vl.
108	Fl.	Båge lades till i analogi med t. 3.
113	Basso	*f* flyttades i enlighet med Fl. & Vl. På andra taktslaget i **S3**.
119	Basso	*p* lades till i enlighet med Fl. & Vl.
123	Vl.	Båge lades till i analogi med t. 18 & 127.
126	Fl.	Drill lades till i analogi med t. 21 & 122.
129, 131	Basso	5 och 5̊ lades till i besiffringen i analogi med t. 24 & 26.
136	Basso	Dynamiken ändrades i enlighet med Fl. och Vl. Skrivet som *pp* i **S3**.
141–145	Basso	Kilar lades till i analogi med t. 36–40.
2. Poco Andante		
Takt	*Instrument*	*Kommentar*
1	Vl., Basso	*p* tillagt.

4	Vl.	Båge och drill lades till i enlighet med Fl. och i analogi med t. 20. Det är möjligt att drillen uteslutits i källan då den spelas på öppen sträng.
4, 20	Fl., Vl.	Längden på första bågen är inte uppenbar i källan. I utgåvan valdes att dra den över tre toner, men även möjligt att den ska vara över de två första. Jfr bild, Fl. t. 4 respektive 20. 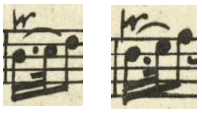
6	Basso	Bågens längd otydlig i **S3**. Mest troligt ändå till f♯, vilket valdes i utgåvan. Jfr bild.
7	Vl.	Båge flyttad i enlighet med Fl. Mellan g1–f♯1 i **S2**.
13	Fl.	Stavningen av rytmen ändrades i analogi med t. 37. Skrivet som på bilden i **S1**. 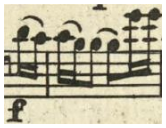
14	Fl.	Överbindning lades till i analogi med t. 38.
21	Fl.	Rytmen är felskriven i **S1**. Mest sannolikt saknas en punkt på 4-delen, vilken skrivits in i utgåvan. Alternativet att den punkterade rytmen skrivits med dubbla notvärden mindre troligt med tanke på omgivande takter. Jfr bild.
22	Basso	Bågens längd något otydlig i **S3**. I utgåvan är valdes att dra den över de två första tonerna, men det är också möjligt att den ska dras över alla tre toner. Jfr bild. 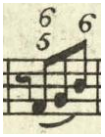
23	Fl.	Båge lades till mellan b2–d2 i enlighet med Vl.
25	Vl.	b-förtecken tillagt.
25	Basso	*p* flyttades till taktens första ton. I **S3** samman med Fl. och Vl.
28	Vl.	Båge förkortad till efter kadensen. Skrivet som på bilden i **S2.** 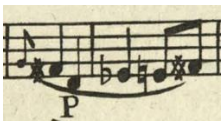
31	Basso	*f* ändrades i enlighet med Fl. & Vl. Skrivet som *fp* i **S3**.
33	Vl.	Bågar ändrade i analogi med t. 35. Skrivet som på bilden i **S2**. 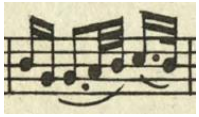
37	Basso	5/3 lades till i besiffringen. Endast streck i **S3**. Jfr bild.

3. Presto

Allmänna kommentarer

I t. 25–29 har artikulationen i violinstämman ändrats i enlighet med flöjtstämman. Ursprunglig artikulation för dessa takter i **S2** visas till höger. Samma förändring har också gjorts i motsvarande insatser, t. 105–109 & 196–200.

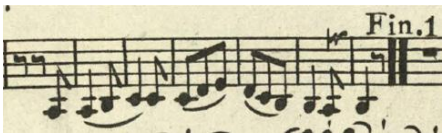

I basstämman har första insatsen nästan samma artikulation som violinstämman, med undantag för B i t. 17 och f i t. 24, vilka saknar kilar. Det är möjligt att denna skillnad syftar till att ge basen mer tyngd och har därför behållits. I nästa insats försvinner däremot kilarna efter två takter i **S3** (t. 99–103), och för den sista insatsen (t. 188–194) saknas de helt. Då övriga stämmor har samma artikulation i alla insatser (jfr dock kommentarer t. 25 & 104–105), har de troligtvis ansetts uppenbara. De saknade kilarna har därför lagts till i utgåvan.

Takt	*Instrument*	*Kommentar*
25	Fl.	Kil lades till i analogi med t. 9 & 196.
42	Fl.	Kil lades till i analogi med t. 43–44.
48	Vl.	*p* flyttades till upptakten. Samman med Vl. & Basso i **S2**.
56	Fl.	*f* flyttades till upptakten. Samman med Vl. & Basso i **S1**.
66	Fl.	Bågen förlängdes i enlighet med Vl. och i analogi med t. 70. Mellan a♭2–g2 i **S1**.
67–68, 71–72	Fl., Vl.	Bågar lades till i dessa takter för både Fl. och Vl. Endast bågen i Fl., t. 67–68 med i **S1**.
104–105	Fl.	Båge och kil lades till i analogi med t. 8–9 & 195–196.
139	Vl., Basso	Dynamiken ändrades till *pp*. Skrivet som *p* i **S2** & **S3**.
143	Vl.	Dynamiken ändrades till *sf* i enlighet med Fl. & Basso. Skrivet som *f* i **S2**.
150	Basso	Besiffringen ändrad till 5/♯ i analogi med t. 158. I **S3** skrivet som 6/♯. Bågen placerades i slutet av takten. Skrivet som på bilden i **S3**. 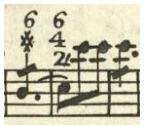
156	Basso	6/5 lades till i besiffringen i analogi med t. 148.
163–168	Basso	Streck lades till i besiffringen i analogi med t. 161–162.
167–168	Vl.	Båge lades till i analogi med t. 163–164.
177	Fl.	Båge mellan d2–e2 togs bort i analogi med t. 6.
207	Basso	*f* lades till i enlighet med Fl. och Vl.
211	Vl.	Dynamiken ändrades till *pp* i enlighet med Fl. Skrivet som *p* i **S2**.
223	Basso	Besiffringen flyttades till början av takten. På sista 8-delen i **S3**.

© *Viktor Fröjd,* Levande musikarv